

Žarko Obradović, ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja

Povišica plata od četiri odsto jedino moguća i realna

Strane 4-5

Današškola

SPECIJALNO IZDANJE POVODOM POČETKA ŠKOLSKE GODINE • PONEDELJAK, 3. SEPTEMBAR 2012 • WWW.DANAS.RS

Biti na Šangajskoj listi

Univerzitet u Beogradu u društvu najboljih

Istraživačima iz instituta uz zasluge i prava

Vladimir Bumbaširević,
novi rektor BU, najavljuje nastavak
reformе visokog obrazovanja

Podstrek za univerzitet

Strane 2-4

Kad porastem, biću Gugl

Strane 7-8

POGLEDI

Knjige, knjige, pređragi moji

Piše: Saša Milenić

Zapušteno stanje naše škole,
više u obrazovnom pogledu,
u materijalnom pogledu,
pouzđani je indikator
jedne etike kraja, beznada i
beperspektivnosti od koje je
zajednica obolela

Strana 6

Jeftinija akreditacija za 20 odsto

Strane 8-9

Biti na Šangajskoj listi

LIČNI STAV

Udvostručena naučna produkcija

Piše: Vera Dondur

Foto: www.m.rs

Rangiranje univerziteta se sprovodi decenijama, a u novije vreme Šangajska rang-lista univerziteta je najpoznatija i smatra se najprestižnijom listom u svetu. Uspeh Univerziteta u Beogradu da se nađe na toj listi je veliko priznanje za naše visoko obrazovanje i nauku. Kriterijumi na osnovu kojih se ova lista formira svake godine obuhvataju niz parametara, kao što su broj nosilaca Nobelove nagrade među nastavnicima i studentima datog univerziteta, broj naučnih radova u najprestižnijim časopisima Nejšer i Sajans, broj naučnih radova koji su tokom godine publikovali nastavnici i saradnici univerziteta. Univerzitet u Beogradu, koji u svom sastavu ima 31 fakultet i 11 naučnoistraživačkih instituta, u prethodnih nekoliko godina udvostručio je svoju naučnu produkciju i sasvim se zasluženo ove godine našao na listi od 500 najboljih univerziteta u svetu. Zasluge za ovaj uspeh svakako pripadaju istraživačima sa fakulteta i instituta, ali i celokupnom društvu koje je u prethodnih nekoliko godina počelo da ulaže u opremu i infrastrukturu kao i u mlade, koji čine više od 40 posto istraživača na univerzitetu. Uspeh u nauci zahteva talenat, rad, samopregor, savremenu opremu, međunarodnu saradnju, tako da mesto na Šangajskoj listi Univerziteta u Beogradu treba posmatrati i kao obavezu društva da na visoko obrazovanje i nauku gleda kao na možda najveću šansu za buduću razvoj i prosperitet. Okrenutost prema nauci, dobro usmerena istraživanja, dobar istraživački kadar su osnovna pretpostavka za razvoj novih proizvoda i tehnologija. Univerzitet u Beogradu je načinio ovaj prvi veoma značajan korak, a opstanak među 500 najboljih u svetu zavisiće u narednom periodu od povećanja naučne produkcije, broja mladih koji ostaju na univerzitetu, ali pre svega od materijalnih uslova u kojima se rezultati ostvaruju.

Autorka je predsednica Nacionalnog saveta za nauku

Univerzitet u Beogradu u društvu najboljih

Istraživačima iz instituta uz zasluge i prava

Nakon plasmana na Šangajsku listu 500 najboljih svetskih visokoškolskih institucija, Beogradski univerzitet očekuje najnovije rezultate rangiranja na još dve liste - Kju Es i The Times Higher Education. Rektor BU Branko Kovačević uspeo je da na kraju drugog mandata ostvari cilj koji je zacrtao, ocenivši da je plasman našeg najstarijeg i najvećeg univerziteta na Šangajsku listu „ravan olimpijskom“. Kovačević ističe da će Univerzitet u Beogradu na toj listi verovatno biti i naredne godine, s obzirom da su sada računati rezultati iz 2010. a u 2011. naši naučnici su objavili još više radova u međunarodnim časopisima. U isto vreme je smanjen broj radova koji nemaju oznaku da su nastali na BU, što je bila glavna prepreka za naš raniji plasman na Šangajsku listu.

PRESUDAN NAUČNI RAD

Ova lista je neformalan, ali prestižan sistem rangiranja, u koji uspeva da uđe tek dva odsto svetskih univerziteta. Univerzitet u Beogradu pokušavao je da se nađe na listi poslednje tri godine. Rezultat je ostvaren nakon trogodišnjeg rada komisije za ulazak Univerziteta u Beogradu na Šangajsku listu, koju sam formirao na početku drugog mandata. To je zajednički uspeh istraživača sa fakulteta i iz instituta - kaže rektor BU Branko Kovačević.

Bodovanje za ulazak na ovu listu vrši se po šest naučnih parametara, od kojih se dva odnose na Nobelovu nagradu, druga dva su, takođe, veoma zahtevni - najcitaniji naučnici sveta i radovi u časopisima Nejšer i Sajans, a Srbija je šansa videla u preostala dva parametra, koja se odnose na broj kvalitetnih naučnih radova. Rektor Kovačević objašnjava da je broj objavljenih naučnih radova jedan od kriterijuma na skoro svim rang-listama univerziteta, ali ga Šangajska lista potencira. Drugi gledaju kompletan život na univerzitetu, nastavu, studente, šta se sa njima kasnije dešava, kakva im je karijera, koliki

uticaj imaju na društvo i zajednicu. To se prati preko alumni organizacija, u kojima ne moraju da budu samo bivši studenti, već svi koji hoće da pomognu univerzitetu. Bil Gejts je član nekoliko alumni organizacija, on je zidao zgrade Stanfordu, Berkliju i Harvardu, iako je bio student Harvarda - objašnjava Kovačević.

HRABRI POTEZI

Statistički podaci govore da je poslednjih nekoliko godina značajno povećan broj objavljenih radova naših naučnika u međunarodnim časopisima - 2006. imali smo 1.600 radova, a prošle godine oko 4.500. Ovo je sjajan uspeh i trebalo

je da dođe nekoliko godina ranije, da nije bilo problema sa nepotpisivanjem radova. Ministarstvo nadležno za nauku preduzelo je u poslednje tri godine niz mera, uključujući i smanjenja plata, kako bi se ovaj problem rešio - ocenio je Tibor Sabo, pomoćnik ministra za nauku.

Uspeh Univerziteta u Beogradu neki su pokušali da ospore zbog činjenice da smo na začelju ove liste. Naime, Srbija zauzima poziciju od 401. do 500.

Neprikosnoveni Harvard

Među prvih 20 na Šangajskoj listi, čak 17 univerziteta su američki, dva su britanska, dok se na 20. mesto plasirao i jedan azijski - Univerzitet u Tokiju. Godinama unazad prvo mesto zauzima neprikosnoveni Harvard. Slede Stanford, MIT, Berkli, Kembriđž, kalifornijski Institut za tehnologiju, Prinстон, Kolumbija, Univerzitet u Čikagu i Oksford.

Sve bolji

Prema broju naučnih radova, Univerzitet u Beogradu se nedavno plasirao na 396. mesto u konkurenciji od 3.000 najboljih svetskih naučnoistraživačkih organizacija na listi www.scimagoir.com. Beogradski univerzitet je popravio poziciju na Vebometrics listi, koja meri „vidljivost“ na internetu. U konkurenciji nešto više od 20.000 svetskih univerziteta BU je zauzeo 547. mesto, dok je početkom godine bio na 716. mestu. Zanimljivo je da se naš najveći univerzitet dobro kotira na još jednoj značajnoj, ali u javnosti nepoznatoj rang-listi visokoškolskih ustanova, koju objavljuje holandski Univerzitet u Lajdenu. Među 500 svetskih univerziteta BU zauzima 495. poziciju, odnosno 217. mesto u Evropi.

Instituti su ravnopravni: Aleksandar Belić

mesta, a u toj grupi se nalazi sto visokoškolskih ustanova, poređanih po abecednom redu. Oni koji rangiraju univerzitete ne saopštavaju gde se nalazi određeni univerzitet, u odnosu na konkurenciju u istoj grupi. Upručenici tvrde da su razlike minimalne. U javnosti je različito tumačen i podatak da se Beogradski našao ispred Ljubljanskog i Zagrebačkog univerziteta. Nadležni su razrešili dilemu - naš univerzitet zaista je bolje rangiran jer ima više radova od pomenute dve visokoškolske ustanove. Komentaristi najnovije rezultate, Tibor Sabo kaže da je prvih 400 univerziteta u svetu iz 38 zemalja, a da Srbija deli 39. mesto u nauci. O kakvom se uspehu radi, Sabo ilustruje podatkom da je naša država po brzini izdavanja građevinskih dozvola na 175. mestu u svetu. Pet vodećih svetskih zemalja ima 275 univerziteta na listi, a prvih 10 država ima 354 univerziteta. Sve ostale zemlje imaju 150 mesta, što pokazuje da nije lako doći na Šangajsku listu - kaže Sabo.

TAKMIČENJE ILI SARADNJA

Ova priča aktualizovala je odnos između fakulteta i instituta u sastavu Univerziteta u Beogradu. Nakon brojnih komentara da su za uspeh BU najzaslužniji naučnici iz instituta, u javnosti se stekao utisak da se istraživači na suprotstavljenim stranama. Nadležni tvrde suprotno. To potkrepljuju podatkom da je 5.000 istraživača zaposleno na fakultetima BU, a 1.000 na institutima, te da su u 2010. godini Medicinski i Farmaceutski fakultet imali više radova bez afilijacije nego naš najveći institut „Vinča“, kao i Institut za fiziku. Naš univerzitet bez instituta ne bi bio na Šangajskoj listi, ali ne bi bio i bez fakulteta. Pogrešno je što je kreirana atmosfera takmičenja. Mi nismo ni u kakvoj utakmici, naše misije su različite. Studije ne mogu da budu kvalitetne, ako nema istraživanja, ako nastavnik nije na frontu nauke, a instituti ne mogu kvalitetno da se bave naukom ako nemaju staln priliv mladih koji su završili fakultet. Naš prirodan odnos je simbioza. Instituti su ravnopravne članice univerziteta i drago nam je što smo doprineli ovom uspehu. Doprinos Instituta za fiziku je veliki. Mi objavljujemo puno kvalitetnih radova, koji imaju visoke impakt faktore i veliku citiranost - kaže Aleksandar Belić, direktor Instituta za fiziku.

Da u odnosima dve strane nije sve ružičasto, može se na-

Foto: Sankisa Mijajković

RAZGOVOR

Vladimir Bumbaširević, novi rektor BU, najavljuje nastavak reforme visokog obrazovanja

Podstrek za univerzitet

Ukoliko tokom septembra budu usvojene izmene i dopune Zakona o visokom obrazovanju i studentima bude omogućen upis naredne godine u statusu budžetskih sa 48 ESP bodova, najveći razlog za njihov eventualni protest će biti otklonjen. Nadam se da do protesta neće doći i da će novi Rektorski kolegijum naći za jedinički jezik sa studentima, pre svega kroz saradnju sa legitimnim studentskim predstavnicima - poručuje Vladimir Bumbaširević, novi rektor Univerziteta u Beogradu, koji 1. oktobra stupa na tu dužnost. Kao jedan od prioriteta u radu Bumbaširević navodi nastavak reforme nastavnog procesa, što se, kako kaže, poklapa sa zahtevom studenata za smanjenje broja bodova za upis. Taj zahtev govori da postoje određeni problemi sa reformom. Neophodno je celovitije sagledati šta je do sada učinjeno i gde je opterećenje preveliko, kako bi se izvršile određene korekcije - ističe Bumbaširević.

Ali ako studenti kažu da ima profesora koji predaju po istoj knjizi već 20 godina i da njih reforma ni bolonja ne zanima, šta vi kao rektor možete da uradite?
- Neoverovatno mi izgleda da neko radi po istoj knjizi 20 godina. U krajnoj liniji, mi svake godine osavremenjujemo studijske programe. Ako je to što navodite tačno, dekadni i odgovarajuća tela na fakultetima bi morali da izvrše

O tim problemima se priča već nekoliko godina, ali je evidentno da odlazeći rektor nije uspeo da natera fakultete da privuđu kraju reformu na osnovnim studijama.

Fakultetima sada predstoji drugi ciklus akreditacije, tako da bi oni trebalo da sagledaju gde opterećenje nije dobro odmereno. Ali, opterećenje je samo jedan segment evaluacije studijskog programa. Veoma je važno sagledati ishode učenja, sticanje praktičnih znanja i kompetencija i prilagoditi programe zahtevima tržišta rada.

Van dnevne politike

Ima li, po vašem mišljenju, politike na univerzitetu? Neke kritiku akademsku zajednicu što ne reaguje na brojne pojave u društvu, izuzev manjeg broja takozvanih nezavisnih intelektualaca?
- Univerzitet ne može da bude apolitičan, ali je političko organizovanje na univerzitetu nedopustivo. Univerzitet je važan deo društva i rukovodstvo i Senat treba da reaguje ukoliko je reč o nekim pitanjima od značaja za obrazovanje i društvo u celini, ali ne mislim da treba da se angažuju u svakodnevnim političkim dešavanjima.
Da li ste vi bliski nekoj političkoj opciji?
- Nisam član nijedne političke partije.

Stari studenti

Kakva je sudbina starih studenata?
- Jedan od zadataka koji nas čeka početkom školske godine je pravljenje tačne evidencije koliko ima takvih studenata, na kojim godinama su stali i šta se može učiniti da im se pomogne da okončaju studije. Neki fakulteti to već rade.

Biti na Šangajskoj listi

bi finansiranje trebalo bar da bude stabilno, jer se bez toga malo šta može učiniti. Drugi izvor finansiranja mogu da budu skolarine stranih studenata. Trenutno kod nas studira mali broj stranih studenata, ali to što se Univerzitet u Beogradu nalazi na Šangajskoj listi može da bude dodatni argument u privlačenju ovih studenata.

Teško da će strani studenti doći na Beogradski univerzitet sa

Foto: BETA

Institutima mesto prorektora: Vladimir Bumbaširević

mo zato što smo se našli na toj listi između 401. i 500. mesta.

To jeste jedan, ali vrlo značajan parametar u proceni nekog univerziteta. Ako pogledate finansiranje naših mladih talenata koji žele da nastave studije u inostranstvu, videćete da je jedan od uslova finansiranja da se univerzitet nalazi na Šangajskoj listi. Treba raditi na uvođenju više studijskih programa na engleskom jeziku i razvijanju zajedničkih programa sa inostranim univerzitetima. Mi imamo ugovore sa velikim brojem univerziteta i neki fakulteti, kao što je recimo FON, već imaju takvu saradnju.

Mnogi od tih ugovora su samo na papiru.

Tačno, ali ih treba iskoristiti da se naprave zajednički studijski programi. Na tome ćemo raditi.

Koliko je značajno pozicioniranje BU na Šangajskoj listi?

To je veliki uspeh i rezultat pravilno usmerenih napora, pre svega rektorskog kolegijuma, uz značajnu pomoć Ministarstva prosvete i nauke, kao i velikog broja nastavnika i istraživača sa fakulteta i instituta u sastavu univerziteta. Ovo istovremeno predstavlja i

obavezu, ali i podstrek za dalje unapređenje rada na univerzitetu. Iako postoji čitav niz različitih lista akademskog rangiranja univerziteta u svetu, svakako je najprestižnija upravo takozvana Šangajska lista. I pored mnogo opravdanih kritika izbora kriterijuma za rangiranje, adekvatno mesto na ovim listama doprinosi većem ugledu i atraktivnosti univerziteta. Pored toga, globalne klasifikacije i rangiranje uni-

verziteta predstavljaju pokretač unapređenja rada na univerzitetima.
Kada kažete da se zalazete za funkcionalnu integraciju univerziteta, uz očuvanje značajnog stepena autonomije fakulteta, znači li to održavanje postojećeg stanja? Poznato je da postoje veliki otpori suštinskoj integraciji univerziteta.

Teško je zamisliti kako bi funkcionisala suštinska integracija svih fakulteta i instituta u sastavu Beogradskog univerziteta. To bi, pre svega, dovelo do značajnog povećanja administracije, što pokušavamo da izbegnemo. Funkcionalna integracija o kojoj govorim treba da omogući efikasniji rad i upravljanje univerzitetom. Glavni pokretač integracije vidim u daljem razvijanju zajedničkih studijskih programa posebno na master i doktorskim studijama, kao i razvijanje zajedničkih istraživačkih projekata među članicama univerziteta. Da bi se to postiglo potrebna je veća saradnja fakulteta i instituta kroz istraživačke projekte, ali i kroz

Креативни Центар

www.kcskola.rs   www.kcknjizara.rs   www.kreativnicentar.rs

Поштовани учитељи, наставници, педагози, психолози и директори основних школа у Републици Србији, драга деца и родитељи,

Издавачка кућа Креативни центар жели вам срећну и успешну школску 2012/2013. годину!

Поред наших уџбеника које већ користите или ћете их користити, подсећамо вас и на нека друга издања која ће вам помоћи у раду с децом или за лично усавршавање. Погледајте наше:

- уџбенике за изборне предмете;
- радне свеске и материјале за предшколске установе;
- граматике српског књижевног језика;
- приручнике за унапређивање и осавремењивање рада с децом
- књиге из области популарне науке и
- најлепше романе из српске и светске књижевности за младе.

Нешто више о свему што смо припремили за вас наћи ћете на:

Vladimir Bumbaširević: Podstrek za univerzitet

Nastavak sa 3. strane

uključivanje istraživača sa instituta u nastavni proces, naročito na doktorskim studijama. Za veću funkcionalnu integraciju potrebno je završiti uspostavljanje jedinstvenog informacijskog sistema.

Ulazak Beogradskog univerziteta na Šangajsku listu je ponovo otvorio pitanje odnosa univerziteta i zaposlenih na institutima, koji imaju problema sa mentorstvom.

- Neki problemi su pravne prirode i određeni su pravilima za akreditaciju. Određenih problema ima i zbog različitih statuta fakulteta, pa neki dozvoljavaju istraživačima sa instituta da budu mentori, dok drugi traže i komentore sa fakulteta, što nije prepreka ako je reč o zajedničkom istraživačkom radu.

Brine li vas podatak da je svega 57 odsto profesora sposobno da radi sa doktorantima i da polovina profesora nikada nije objavila rad u stručnom časopisu?

- Kako da ne. Ne znam tačne procenete, ali je sigurno da pojedini nastavnici na određenim fakultetima nisu prošli reizbor ili nisu mogli da napreduju u više zvanje jer nisu ispunili uslov u vezi sa publikovanjem radova u međunarodnim časopisima. Jedan od razloga zbog kojih je Beogradski univerzitet dospelo na Šangajsku listu je povećanje kriterijuma za izbor u nastavnička zvanja. Na Medicinskom fakultetu su ti kriterijumi menjani četiri puta, dakle, polako se povećavaju, a slično je i na drugim fakultetima. Novi kriterijumi koje radi Nacionalni savet za visoko obrazovanje će polako podizati lestvicu, a tako će se podizati i kvalitet na fakultetima.

Nacionalni savet se već na početku suočava sa problemima - kažu da bismo ostali bez mentora u društvenim naukama, ako bi se usvojili predloženi kriterijumi.

- Možda ne treba podizati kriterijume linearan za sve oblasti. Postoje različiti kriterijumi za prirodne i medicinske, u odnosu na društvene nauke. Ne treba zaustavljati grane koje brzo napreduju, tu treba podizati lestvicu, ali i grane koje možda nisu podjednako razvijene treba postepeno dovoditi do toga da su publikacije u priznanim međunarodnim časopisima neophodne. Naravno, po-

stoje oblasti od nacionalnog interesa koje nisu toliko interesantne za publikovanje radova u međunarodnim časopisima, što je jedan od argumenata koji iznose profesori društvenih nauka. Tu treba napraviti jasnu strategiju - šta je od nacionalnog interesa i šta treba tretirati na poseban način.

Da li ćete ispuniti obećanje da instituti imaju predstavnika među prorektorima?

- Zalagaću se za to, jer je to jedan od načina za postizanje

funkcionalne integracije univerziteta.

Da li je tačno da su prirodne nauke ostale bez predstavnika u Rektorskom kolegijumu jer su imale samo jednog kandidata?

- Imao sam 10 veoma dobrih kandidata, od kojih je trebalo da izaberem četiri. Težio sam da napravim izuzetno funkcionalan i kompatibilan tim i to je bilo odlučujuće u izboru kandidata. Mislim da je svako od izabranih prorektora dosad pokazao rezultate u resoru za koji je iza-

bran. Ako se bude biraio prorektor iz reda zaposlenih na institutima, verovatno će biti zastupljene prirodne nauke.

Koliko je vaša pozicija kao rektora ograničena, imajući u vidu postojeće stanje - jake fakultete i slab univerzitet?

- Nadam se da će blagom reorganizacijom univerziteta moći da utičem na neka pitanja. Potrebno je prepustiti veće ingerencije većima grupacija, posebno kada je reč o problemima koji su specifični za pojedine grupacije. Veća grupacija treba što češće da se sastaju i da Senatu predlažu što više konkretnih rešenja, o kojima bi se potom diskutovalo.

Ko će platiti akreditaciju koja predstoji fakultetima?

- I to je jedan od problema. Nadam se da će kroz finansiranje univerziteta biti rešeno to pitanje. Postavlja se takođe pitanje da li cenu treba smanjiti jer su studijski programi već prošli kroz akreditaciju.

Vesna Andrić

eduka

ПРИЈАТЕЉ ШКОЛЕ.

eduka – ИЗДАВАЧ СА ЛИЦЕНЦОМ А!

Едукин уџбеници су савремено конципирани, прилагођени званичним наставним плановима и програмима, реализовани према утврђеним Стандардима квалитета уџбеника и методички разноврсни. Захваљујући томе, Едука је један од домаћих издавача уџбеника са највишом лиценцом.

eduka – НОВА ГЕНЕРАЦИЈА УЏБЕНИКА!

Обликујемо уџбенике који ће стваралачки оспособљавати ученика за откривајуће, истраживачко и проблемско учење, а наставнику помоћи, не само да се боље организује у настави, већ му дати и нове идеје за креативне приступе подучавању.

eduka – УЏБЕНИЦИ КОЈЕ СВИ ТРАЖЕ ШИРОМ СРБИЈЕ!

Едука је најтиражнији издавач уџбеника за први циклус образовања.

eduka – ИЗДАВАЧ УЏБЕНИКА ЗА СВЕ НИВОЕ ОБРАЗОВАЊА!

Ширимо програм уџбеника и других наставних материјала и на предшколски узраст, више разреде основне школе, као и на средњу школу. Трудимо се да, као поуздан сарадник, понудимо свим нивоима образовања квалитетан, функционалан и приступачан уџбеник.

eduka – ПРИЈАТЕЉ ШКОЛЕ!

Наша делатност даје предност сарадњи са наставницима и школом. Аутори наших издања су најчешће стручњаци који су у непосредном додиру са наставом. Сматрамо да је једино уџбеник који је настао као плод искуства и праксе из учионице онај који суштински и делотворно комуницира са учеником.

Издавачко предузеће
ЕДУКА д.о.о.
Змаја од Ноћаја бр. 10
11000 Београд
Телефон/факс:
011.2629.903
011.3287.277
011.3286.443
e-mail: eduka@eduka.rs
web site: www.eduka.rs

Današkola
SPECIJALNO IZDANJE
LISTA DANAS POVODOM
POČETKA ŠKOLSKE GODINE

UREDJE Vesna Andrić
MARKETING Vesna Lačarak
PRIPREMA Zoran Spahić

INTERVJU Žarko Obradović, ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja

Povišica plata od četiri odsto jedino moguća i realna

Žarko Obradović
 Nećemo ulaziti u priču o finansiranju po učenicu dok ne obezbedimo socijalni program

- Sasvim je logično da se povećanjem broja bodova za upis, smanjuje broj ispitnih rokova. To kažu i predstavnici studenata sa kojima sam razgovarao. Na fakultetima se povećava prolaznost, sada se drugačije razgovara o izvodenju nastave, sadržaju studijskih programa, opterećenju studenata, udžbenicima... Naravno da će neko uvek biti nezadovoljan. Na evropskim univerzitetima imate dva ili tri ispitna roka, a mi ćemo imati četiri.

Da li će se postojeći predlozi zakona doradivati?

- Procedura zahteva da se kolege iz drugih ministarstava izjasne o ovim zakonima, ali ne očekujem da će se predlozi bitnije menjati. Razgovaraćemo sa predstavnicima Agencije za borbu protiv korupcije, pošto je bilo primedbi na transparentnost u postupku nabavke udžbenika.

Ko će činiti vaš tim?

- Imamo tri državna sekretara: Radivoje Mitrović će biti zadužen za nauku, Muhedin Fijuljanin za preduniverzitetsko obrazovanje, a Zoran Mašić za visoko obrazovanje. Kolega

Zašto strategiju obrazovanja neće usvojiti Narodna skupština?

- Ne postoji zakonska obaveza za to, ali ćemo odmah nakon usvajanja strategije na Vladi, predstaviti ovaj dokument u Skupštini. Naša ideja je, ne sa-

mo da upoznamo resorni odbor već da organizujemo javno čitanje strategije u parlamentu.

O Roštiljijadi

Nedavno ste otvorili leskovačku Roštiljijadu. Mnogi su se pitali otkud vi na tom događaju. Premijer vas je zadužio da sa koalicionim partnerima razgovarate o promenama koalicija u lokalnoj vlasti. Znači li to da ćete se manje baviti prosvetom?

- Naravno da ne. Prosveta i nauka su prioritet. Kao član Vlade dobijam određene obaveze koje ne spadaju samo u resor koji vodim. Poziv da otvorim Roštiljijadu dobio sam pre tri nedelje i taj događaj bi prošao potpuno nezapaženo, da tog dana nije bila sednica Glavnog odbora SNS-a, koji je zahtevao da se menja lokalna vlast, između ostalog i u Leskovcu. Neki su me pitali da li sam zbog toga došao. Moram da kažem da ovu manifestaciju za osam dana poseti između 500.000 i 600.000 ljudi. Kao predstavnik Vlade na ovakvom događaju jasno pokazujemo vrednost ovakve manifestacije. Ako bi svaki ministar imao obaveze samo u svom resoru, onda bi Sabor trubača u Guči trebalo da otvori ministar kulture ili turizma. A znamo da nije tako. S druge strane, zaduženje koje sam dobio od premijera je partijsko, jer sam i zamjenik predsednika SPS-a. Naravno da to neće uticati na posao koji radim.

Probijen rok

Nacionalni prosvetni savet neće usvajati ogledne profile dok njihovi predlozi ne budu uvaženi. Da li je tačno da su ogledni profili kuvar konobar, postastičar, finansijski i poslovni administrator prešli u redovan sistem zahvaljujući vašem potpisu? Još petnaestak ogleda čeka na usvajanje. Kakva je njihova sudbina?

- Nacionalni prosvetni savet nije odlučio u zakonskom roku od tri meseca, pa sam prema zakonu to učinio ja. Petnaest ogleda je vrednovano i dobili su pozitivno mišljenje Zavoda za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja. Sada se čeka da Nacionalni prosvetni savet donese plan i program za te ogledne.

Najavili ste da će u septembru biti usvojene izmene Zakona o visokom obrazovanju, čime će granica za upis budžetskih studenata ostati 48 bodova. Naredne godine uslovi će biti stroži.

- Uslov za budžetski status iduće godine će biti 50 i više bodova. Za to rešenje smo se opredelili, jer se ispiti na različitim fakultetima različiti vrednuju, a to će omogućiti i da obuhvatimo mnogo više studenata. U razgovoru sa predstavnicima studenata smo se dogovorili da se naredne godine smanji jedan ispitni rok, a 2014/2015. još jedan, i tada će uslov za upis na budžet biti 60 bodova.

Da li očekujete reakcije studenata?

Fijuljanin je član SDA-a, a Zoran Mašić je iz SNS-a.

Da li je to deo koalicionog sporazuma?

- Nismo pravili koalicioni sporazum, to je džentlmenki dogovor da ljude koji su pokazali kvalitet uključimo u pojedina ministarstva. Što se tiče pomoćnika, predstoji nam sistematičija. Pokušaćemo da kroz drugačiju organizaciju sektora smanjimo broj pomoćnika.

Da li je povišica od dva odsto u oktobru i još toliko u aprilu iduće godine poslednja ponuda Vlade?

- Nije ni prva, ni poslednja, nego jedino moguća i realna. Na to ukazuju svi ekonomski parametri. I kolega Dinkić i ja smatramo da prosvetni radnici treba da imaju veće plate, ali su mogućnosti ograničene. Nastavićemo isplatu jubilarnih nagrada, svi prosvetni radnici će za školsku slavu dobiti jednokratno po 4.000 dinara. Pripremamo uredbu koja će omogućiti da 22.000 zaposlenih u predškolskim ustanovama u Srbiji primaju iste plate prema stepenu stručne spre-

me, a lokalne samouprave koje imaju sredstva mogu da isplaćuju i veće zarade. Ta uredba bi trebalo da počne da se primenjuje od 1. januara 2013. godine. Ideja je da u sledeće tri godine izvršimo korekciju koeficijenta, kako bi se ustanovio pravedan odnos koji uvažava stručnu spremu i posao koji se obavlja.

Mislite li da će prosvetni radnici imati razumevanja ako im za celu 2013. godinu nudite povišicu od samo dva odsto?

- Svi u Vladi znamo da je ekonomska situacija teška i da to povećanje nije dovoljno, ali

ovo je jedino moguće i sigurno. Pojedini predstavnici sindikata su svesni situacije i oni su želeli da znaju da li će povećanje koje smo ponudili biti sigurno.

Izneli ste podatak da u prosveti 28.000 nastavnika nema pun fond časova. Nedavno ste razgovarali sa predstavnicima Svetske banke o kreditu za otpremnine. Da li je obezbeđivanje kredita uslov za rešavanje problema tehnoloških viškova?

- Tema razgovora sa Svet-skom bankom nije bila nepotpun fond časova, već šta planiramo da radimo, kako trošimo sredstva i da li smo efikasni u tome. Od školske 2014-2015. godine počinje sistem finansiranja obrazovanja po broju učenika i kredit nam je potreban da bismo rešili pitanje viškova zaposlenih koji će se tada pojaviti u značajnijem broju. Predstavnici Svetske banke su nam rekli da će to pitanje morati da bude rešeno na nivou Vlade. To smatra i ministar finansija Mladen Dinkić i oko toga nema nesuglasnosti u Vladi. Nećemo da ulazimo u priču o finansiranju po učenicu dok ne obezbedimo socijalni program. Moram da podsetim da 95 odsto budžeta za obrazovanje odlazi na plate, a da smo našim, ali i stranim sredstvima izgradili 28 škola, spremili 700 objekata, finansirali nabavku besplatnih udžbenika. Ove godine će 303.500 učenika od prvog do četvrtog razreda dobiti više od 2,8 miliona knjiga. Već dve godine finansiramo doktorske studije, a povećan je i broj budžetskih studenata.

Kakav je epilog navodnog prodavanja testova završnog ispita ispred tri beogradske škole?

- Narednih dana očekujemo konačni izveštaj nadležnih organa, ali prema našim saznanjima ti testovi su bili falsifikat.

Vesna Andrić

Коларчева задужбина
Центар за наставу страних језика

НАУЧИ СТРАНИ ЈЕЗИК КАКО ТРЕБА

АКТИВИРАЈ СВОЈЕ ЗНАЊЕ

НОВИ ЦИКЛУС ТЕЧАЈЕВА ОД 17. СЕПТЕМБРА ДО 24. ЈАНУАРА

ПОКЛОН

СРЕДЊОШКОЛЦИМА

АКЦИЈА „10 за 50“

10 ученика из исте школе добијају 50% попуста за све језике 70 часова

16.500 (5 x 3.300) динара - редовни течајеви
19.500 (5 x 3.900) динара - специјализовани

www.kolarac.rs
skola@kolarac.rs

011 2630 480
011 2639 502
011 2636 991

POGLEDI

Knjige, knjige, predragi moji

Piše: Saša Milenić

U sumračje vajmarske republike, pritisnute sumnjom i teskobom povodom nadolazećeg glajšaltovanja liberalne demokratije i njene ustavne supstance, nemački filozof Artur Libert poželeo je bezbedniji i prozračniji ambijent otvorenog sveta, te se tragom ove humane čežnje doselio u Beograd.

Uglednom profesoru u čast, očigledno, držeći da ovo pojačanje ima karakter kulturnog događaja, nastavnički kolegijum Beogradskog univerziteta donosi na svet srpski prevod njegove „Filozofije nastave“ kao izraz akademske solidarnosti i gostoljubive dobrodošlice. Nije mi poznato da je ova knjiga, posle ovog beogradskog, pomalo ceremonijalnog i građanski bajkovitog prvog izdanja, kod nas doživela ijedno ponovljeno, ali se i ono još uvek može pronaći na prašnjavim policama stare i zaturene knjige boljih biblioteka. Ja sam je pronašao u školskoj biblioteci Prve kragujevačke gimnazije devedesetih godina prošlog veka, u vreme kada je beogradski profesor Zdravko Kućinar naučno obnavljao i produbljivao sećanje na Liberta, a kulturni refleks nacije na sličan način oživljavao razumevanje nacionalsocijalizma i dužnosti inteligencije u društvenim uslovima sumraka univerzalnih pojmova i vrednosti. Neka današnja reminiscencija svoju motivaciju ograniči na sadržinsko pitanje nastave.

Kao dosledni kantovac, Libert knjigu započinje odlučujućim pitanjem za definiciju i sistemsko postavljanje pojma i procesa nastave: kako to da je nastava uopšte moguća? Drugačije ponovljeno: šta je prethodni uslov i dovoljan razlog za osmišljavanje i održavanje jedne takve prakse u kojoj jedan naraštaj organizovano predaje svoje znanje, zablude i veštine pokoljenju koje raste? Uproščeno sasvim: šta motiviše ljude i zajednice da svojim biološkim, pravnim i kulturnim nasleđnicima prenose kao baštinu svoje viđenje sveta? Naravno, pitanje je metodskog karaktera, u funkciji zasnivanja odgovora, koji je krajnje jednostavan i samoočigledan, te se

Zapušteno stanje naše škole, više u obrazovnom nego u materijalnom pogledu, pouzdani je indikator jedne etike kraja, beznada i besperspektivnosti od koje je zajednica obolela. Srbija u budućnost ne veruje i ničemu se ne nada. Srbiju je progutala čama

zbog te svoje jednostavnosti i jasnoće tako lako gubi iz vida. Samim činom uspostavljanja nastave i organizacijom sistema obrazovanja ljudi ne samo da izražavaju svoje osećanje pripadnosti široj zajednici nego što je jedan naraštaj i poslovima koji povezuju više generacija, nego, implicitno barem, time izražavaju i svoje pouzdanje u potomstvo, svoje očekivanje i uverenje da će od njih nešto biti, da će oni prevazići naša ograničenja i nas same. Sasvim izričito, organizovana predaja znanja zvana škola počiva na veri u budućnost i svojim postojanjem ovu veru ispevoda.

Kada rečeno malo preudusimo i za potrebe našeg trenutka predugojačimo, sleduje da je stanje školstva i njemu pripadajuće nastave po definiciji tačna mera stanja duha i budućnosti koju sebi ovaj naznačuje. Mogu mediji, političari, publicisti, propagandisti i iluzionisti da propovedaju šta im volja o našim perspektivama, ciljevima i stremljenjima, sve je to magla. Šta uistinu naše društvo planira i priprema za budućnost, šta od nje očekuje i čemu se nada, to se ne čita iz svećanih izjava, potpisanih ugovora i protokola, nego iz koncepta i stanja obrazovanja. Tačno tako mi vidimo svoju budućnost kako se odnosimo prema nastavi koju sada organizujemo. Jedini objektivni i pouzdan indikator perspektiva jeste aktuelno stanje školstva.

Ispod licemerja i šarlatanstva tekuće retorike mi vidimo

jednu zastrašujuću sliku naše budućnosti u stvarnom stanju našeg školstva i nastave koja se u njemu odvija. Dok su sva usta zaposlena neobavezujućom praksom govorenja puna integracija i evropskih perspektiva, u našoj školi se EU ne uči. O stvarnoj strukturi i organizaciji EU jedva da ista znaju i oni koji tu perspektivu aktivno zagovaraju, a onima koji valjda u tom ambijentu treba da žive i rade mi ama baš ništa. Ni mukajet. Evropska unija u domaćoj kulturi nije prešla prag dnevno-političke teme i vrednosti. A i kako bi kad ni naš politički sistem nije predmet prosvetavanja i školskog učenja. Kod nas je moguć čovek najvišeg akademskog nivoa obrazovanja koji o svom političkom sistemu, o institucijama u kojima elementarna građanska prava treba da ostvari, ne zna gotovo ništa, jer nije ni učen tome. A i kako bi, kad u tom istom obrazovnom sistemu, koji svoje odlike kiti titulom vukovca, Vuk Karadžić uopšte nije obavezna lektira.

Kod nas je moguć čovek najvišeg akademskog nivoa obrazovanja koji o svom političkom sistemu, o institucijama u kojima elementarna građanska prava treba da ostvari, ne zna gotovo ništa, jer nije ni učen tome. A i kako bi, kad u tom istom obrazovnom sistemu, koji svoje odlike kiti titulom vukovca, Vuk Karadžić uopšte nije obavezna lektira

razumevanje Dositejeve krlatice, pod kojom je ovde jednom davno institucionalizovana i ozvaničena kultura prosvetćenosti. Knjige, knjige, predragi moji, još se nekako i razume, ali proverite, za lične potrebe, javno razumevanje drugog dela, u kojem Dositej kao metonimijsko naznačenje neprosvećenog sveta, u kontrastu prema knjigama, priziva zvona i praporce. Šta bi bila zvona, a šta praporci? Dositeju je kanda bilo jasno da su rijaliti šou i obnova Vizantije jedna ista, tesno povezana antikultura davljenja čovečanstva u domaćem blatu, u brlogu bez budućnosti i ikakve perspektive.

Zapušteno stanje naše škole, više u obrazovnom nego u materijalnom pogledu, pouzdani je indikator jedne etike kraja, beznada i besperspektivnosti od koje je zajednica obolela. Srbija u budućnost ne veruje niti se čemu nada. Srbiju je progutala čama. Sveopšta kriminalizacija, galopirajuća depopulacija, javašluk kao folklor, a lenji um kao način pretrajavanja, nisu bazične pojave nego efekti i indukovani ambijent jedne esencijalne krize budućnosti i orijentacije. Najviši zadatak politike u Srbiji je da pokaže na zapad, da uspostavi perspektivu i obnovi vrednosti i civilizacijski horizont prosvetćenosti. Ta reforma počinje sadržinskom reformom škole i obrazovanja. Do tada, na nebu iznad Srbije pišaće NA PRODAJU, a odlazak i preseljenje funkcionisača kao jedini aktivni izraz nasušne potrebe čoveka da se nada boljem.

Autor je narodni poslanik stranke Zajedno za Šumadiju i član Odbora za nauku i obrazovanje u Narodnoj skupštini Republike Srbije

www.oxford-centar.co.rs

OXFORD CENTAR
English Language Teaching

Udžbenici za državne škole

- Popust za škole i plaćanje u više rata
- Besplatni kompleti za nastavnike
- Gratis kompleti za učenike slabijeg materijalnog stanja
- Besplatna isporuka udžbenika na adresu škole
- Pogodnosti za škole u vidu paklona - TV, DVD, mini linija
- Pogodnosti za nastavnike

Ukoliko ste zainteresovani za udžbenike iz naše ponude, možemo Vam poslati komplet udžbenika na uvid ili u dogovoru sa Vašom školom organizovati prezentaciju.

BEOGRAD Knjižara Oxford Centar
Dobračina 18a, Tel: 011/ 2631 947
Tel/Fax: 011/ 3283 673

NIŠ Kralja Stefana Prvovenčanog 27
Tel: 018/ 514 422

Škola stranih jezika 20 godina sa Vama

- **PLAYSCHOOL** - Englesko zabavište za decu od 3-5 godina
- Kursevi **ENGLLESKOG, NEMAČKOG I ITALIJANSKOG** jezika za sve uzraste, na svim nivoima
- **Pripreme za polaganje ispita** za međunarodno priznate diplome
- **Specijalizovani kursevi** za različite struke: *Medical, Tourism, Law, Engineering...*

TAKMIČENJE IZ ENGLLESKOG JEZIKA na nivoima: Primary 3 - Lower Secondary 2
Rok za prijavljivanje za takmičenje: 07. septembar 2012.

BEOGRAD Škola Oxford Centar
Dobračina 27, Tel: 011/ 2631 021, 2627 630
Mileševska 63, Tel: 2447 136

NIŠ Sindelićev trg 1
Tel: 018/ 527 650, 512 001

IZ PRVE RUKU

Kratak kurs za roditelje svih đaka, posebno prvaka

Kad porastem, biću Gugl

Ako vam se dete rodi baš u danu kada je uhapšen Sloba Milošević, onda vam je sudeno da vas i kroz obrazovanje vaše mezimice ceo život prati nekakav politički predznak. Tu generaciju 2001. su, inače, zvali „Dindićeva deca“, jerbo su rođena nedugo posle 5. oktobra, pa se pretpostavljalo da su roditelji inspirisani tim historijskim događajem masovno & organizovano krenuli da se reprodukuju u svim pravcima. I posle neko vreme nek kaže da demokratija nije bolji afrodizijak od rižota sa crnim tartufima.

Znate ono pitanje koje novinari tabloida obavezno postavljaju neudatim odgovorima: „Kada ćete se ostvariti u ulozi majke?“ A pevaljka odgovori: „Velika mi je želja da se ostvarim u ulozi majke, ali mislim da ću sačekati još malo pošto mi je karijera na prvom mestu. Kada se odlučim na taj korak, vi ćete prvi biti obavešteni.“

U takvom jednom okruženju, gde pevaljke prvo obavestavaju tabloide da su trudne, pa tek onda muža i ostalu mnogobrojnu rodbinu, jelte, „Dindićeva deca“ su bar bila sigurna da njihov datum rođenja nije odredila karijera, već ono što se zove - društveno-političke okolnosti u našoj zemlji & okruženju.

KOŠTUNICA ILI TADIĆ

I došao je tako dan da odabere jednu od OŠ iz vaše opštine gde će dete steći obavezno

ostale su dalje. A vi svakako ne biste želeli da u sred Beograda vaš prvak izgrava daka pešaka. Istina, ne toliko zbog prvaka, koliko zbog vas, koji ćete bar pet godina svako jutro oko pola osam morati da prelazite određenu distancu u disciplini brzo hodanja sa elementima sprinta, u periodu septembar-jun, kako biste primerak potomstva na vreme isporučili na prvi čas. Šipčete na sabajle tek razbudeni po kiši, vetru i lapavici, sve zbog uzvišenog cilja da naslednik/ca nauči brojeve, slova, kao i ostale stvari neophodne za život: šta je sinaptička pukotina (biologija za 7. razred), koje pustinje se nalaze na iranskoj visoravni i kojim rudom su bogate niske venačne planine jugozapadne Azije (geografija za 7.).

U užu izbor ste po sistemu „ova nam je najbliža“ izabrali dve OŠ. Obe su u propagandnom materijalu isticale da su ugledne skoro ko Sorbona. Pri-

TITO ILI SVETI SAVA

Krenulo dete tako jednog dana u školu. Taj osećaj, iste godine, opisao je kolega imenjak Žarković u Vremenu dva dana kasnije: „Dete mi je u ponedeljak prvog septembra krenulo u školu. Đak prvak. To mi je već peti put, ali nisam oguglao i bio sam potpuno raznežen kad sam ugledao male ljude sapete velikim rančevima. Širom otvorene oči pred kapijom znanja! U razredu su 32 prvaka. Tri su prva razreda. Mom kolegi dete je pošlo u istu školu pre tri godine. U razredu su bila 22 daka. Neko je za ovu novu generaciju, rođenu 2001. godine, rekao da su to Dindićeva deca, misleći, simbolički, na obnovljenu nauku ljudi da će živeti bolje. U školi kažu da će od iduće godine imati četiri odeljenja. Opšta statistika pokazuje da se povećao broj prvaka.“

Tako je to dojmilo kolegu, imenjaka & roditelja, ali ključno pitanje je: Šta vi dragano ne saopštite? „Znate ko je išao kao otac treba da radite 1. septembra? Obavezno ponesite fotoapar. Toplo preporučujemo. I slikajte sve našta naidete u tradiciji prosečnog japonskog turistu. Ima 1. septembra u svečanoj sali OŠ i priredba za prvake. Liči na reciklirani recital od prošlog Svetog Save. Shvatate da je Sveti Sava u novoj školskoj ikonografiji isto ono

metili ste, zapravo, da za razliku od vremena kad ste vi išli u školu, negde polovinom sedamdesetih, ovi novi prosvetni radnici cimaju za rukav po hodnicima ne bi li se odlučili baš za njihov „mali hram znanja“. Konkurencija, dakle, ozbiljna. Imate utisak da prosvetnih radnika ne manjka, ali fale daci. Uz cimanje za rukav, ponekad iz rukava vade i tajne adute. U onoj daljoj OŠ kažu da su kod njih išle mnoge poznate ličnosti, javni & kulturni radnici. Ukratko, uspešni ljudi, motor našeg društva. Kao na primer...?

- Eto, vidite, kod nas je išao i predsednik Tadić?

- Ma ajte! - uzdahnete iznenadeno.

I u onoj bližjoj školi, kasnije saznate, imaju istorijske ličnosti. Kao na primer...?

- Kod nas je išao, recimo, premijer Koštica... On i danas stanuje tu preko puta... Vidite ona zgrada na čokšu?

Dode vam da ih pitate: „Je l' spavo i na časovima?“ - ali, ipak

Besplatne studije na Megatrendu!

Besplatna prva godina studija, na svim institucijama našeg najvećeg i najstarijeg privatnog univerziteta!

Besplatno upisno testiranje, u drugom upisnom roku, održaće se od 27. avgusta do 11. septembra, svakog radnog dana od 9 do 18 časova i svake subote od 10 do 14 časova.

Uslovi upisa:

1. Nema klasičnog prijemnog ispita, samo test sklonosti i sposobnosti, koji budući bruošci polažu besplatno.
2. Prema svojim sklonostima, biraju koji će fakultet ili visoku strukovnu školu Megatrend univerziteta upisati. Na svim institucijama upis na prvu godinu studija takođe je besplatan.

Šta se studira na Megatrendu i koja zvanja se stiču? Univerzitet je organizovan kao zajednica 11 fakulteta, 4 visoke škole, Instituta za nove tehnologije i televizije „Metropolis“. Institucije su smeštene, o sim u Beogradu, u još pet gradova Srbije. Programe u oblasti **poslovne ekonomije** akademci mogu studirati u Beogradu, Zaječaru, Valjevu, Požarevcu, Vršcu i Jagodini; **kulture i medija** u Beogradu i Jagodini; **državne uprave i administracije** u Beogradu; **kompiuterskih nauka** u Beogradu i Jagodini; **savremene nauke o poljoprivredi** u Bačkoj Topoli; **međunarodne ekonomije** u Beogradu, a **umetnosti i dizajna** takođe u Beogradu.

U svim navedenim oblastima, posle završenih osnovnih akademskih studija, koje traju četiri godine (kompiuterske nauke tri godine), možete nastaviti studije za zvanje mastera ili doktora nauka, kao i određena specijalistička zvanja. Podsećamo da mreži visokoobrazovnih institucija Megatrend univerziteta pripadaju i Vienna International University u Beču, West London Business School u Londonu i Megatrend Teogaku Executive Training School u Japanu, čime su našim studentima obezbeđene jedinstvene mogućnosti studiranja u inostranstvu.

Kad porastem biću Gugl

Nastavak sa 7. strane

što je drug Tito bio kada ste vi išli u školu. Freska Svetog Save visi u učionici na istom onom mestu gde je visila slika druga Tita kada je, onomad, ranjen na Sutjesci.

Tokom prvih godina osmoletke kapirate da u osnovnoškolskom sistemu verna drža do tradicije. Recimo, osim proslave Svetog Save, tradicionalna manifestacija je i štrajk prosvetara. Najavljuju ga svake godine polovinom avgusta, ali se manifestacija uglavnom nikada ne održa, jer ministar prosvete oko Velike Gospojine obeća povećanje plata za 150 dinara.

MAJMJUN ILI BOG

Već posle dve nedelje zahtevne uloge roditelja daka prvaka, pred vama je izbor: veronauka ili građansko? Mada ste, živeći u Srbiji, totalno ubeđeni da je čovek nastao od nekog velikog majmuna, ipak se dajete u razmišljanje... I setite se onog vica kad na času veroučitelj dokazuje da je Bog stvorio sva živa bića i da je svuda oko nas. Ko onomad drug Tito.

- Deco, ja ću vam opisivati stvari, a vi pogodite šta je to. Je l' može?

- Može... Evo ovako, ima lepo smeđe

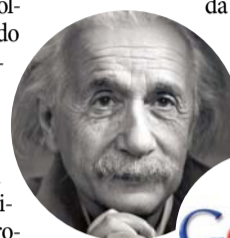
krzno, živi u krošnjama drveća i skuplja lešnike za zimu. Šta je to? Klinci ga gledaju belo, ko da nije pri zdravoj pameti.

- Evo, sad ću malo bolje opisati: ima lepo smeđe krzno, prelep kitnjast rep, slatke zubiće - sekutiće, skakuće u krošnjama drveća i skuplja lešnike za zimu. Šta je to?

Klinci opet tupo gledaju u veroučitelja, sad već ne znaju ni šta da misle o njemu.

- Ajde ti reci, Perice, šta ti misliš, šta je to?

Perica ustaje, nesigurno gleda oko sebe i kaže:

Google

- Pa... Si-guran sam da je tačan odgovor Isus, ali mi nekaکو vuče na ververicu!

Dakle, razmišljate dobro šta vam je činiti...

- Mi smo se, hvala Bogu, odlučili za veronauku - kaže vam roditelj iz istog razreda, pokušavajući da istakne svoju posvećenost društvenim trendovima.

- I mi smo se, hvala Bogu, odlučili za građansko...

GUGL ILI AJNŠTAJN

U prvom razredu, dok su domaći zadaci još jednostavni po kriterijumu svršenog osnovca pokojnog SFRJ obrazovnog si-

stema, detetu objašnjavate, citirajući druga Lenjina, da je u životu važno učiti, učiti i samo učiti. Već u trećem, kada dođe kući sa domaćim iz matematike koji ne umete ni da pročitate, a kamoli da ispravno rešite, ubeđeni ste da je savremeno obrazovanje mnogo, brate, komplikovanije nego kad ste vi bili dak. I počinjete da citirate Ajnštajna: „Obrazovanje je ono što ostane nakon što osoba zaboravi sve što je naučila u školi“. Želeći da mu objasnite da ste i vi, isto kao i jedan od najvećih genija čovečanstva veoma obrazovana osoba, jerbo ste zaboravili sve što se učili u školi.

- Ovo... Ovo ne ume da reši ni Teodor fon Burg - opravdajte se pred detetom posle sat vremena, nadneseni nad radnom sveskom iz matematike za četvrti razred osnovne.

Kada na red dođu društvene nauke, recimo pitanje iz srpskog: „Kako se privedi slazu sa imenicama?“ - vaš najbolji i nerazdvojni prijatelj odjedanput postaje stanoviti Gugl. A interna lista najvećih genija na svetu dobija sasvim novi raspored: 1. Gugl 2. Ajnštajn...

U međuvremenu dete naučite samorganizovanju. Preciznije, uvedete ga u tajne Gugla. Pošto je sve više zadataka koje ne zna ni Fon Burg. Tako da za razliku od nas koji smo sanjali da jednog dana postanemo Ajnštajn, današnja deca imaju sasvim drugi cilj.

- Šta ćeš biti kad porasteš?

- Google!

Dragoljub Petrović

RAZGOVOR

Radivoje Mitrović, državni sekretar

Jeftinija akreditacija za 20 odsto

Država će i naredne školske godine finansirati doktorske studije, ali će svi fakulteti biti obavezni da Ministarstvu prosvete, nauke i tehnološkog razvoja dostave spisak studenata kojima će biti plaćena skolarina. U narednom koraku to ćemo tražiti i za master i osnovne studije, jer nema nikakvog razloga da ovi podaci budu tajna - kaže Radivoje Mitrović, državni sekretar u Ministarstvu prosvete, nauke i tehnološkog razvoja.

■ **Znači li to da je bilo nekih nepravilnosti?**

- Ne ulazim u to i ne vidim problem da se na sajtova fakulteta, univerziteta i Ministarstva objavi kome država plaća školovanje, a ko plaća sam. Vrlo je važno da svima budu dostupni podaci o onome što se finansira iz javnih prihoda. Treba da se zna koliko košta školovanje jednog studenta, šta plaća student i šta treba da dobije za taj novac, imaju li fakulteti pravo da nešto naknadno naplaćuju, uz čiju saglasnost i šta se s tim novcem radi. U ovoj oblasti je bilo dosta zloupotreba.

■ **Strategija obrazovanja predviđa da se izdavanje za visoko obrazovanje poveća za 10 godina na 1,25 odsto BDP, a predloženo je i drugačiji model finansiranja visokog obrazovanja. Kada će početi njegova primena?**

- Očekujem da će strategija biti vrlo brzo usvojena, a potom i akcioni plan. Videćemo da li taj model može da počne da se primenjuje već od školske 2013 - 2014. godine. Nov model finansiranja predviđa da se sredstva preraspodele tako da manji broj studenata studira o trošku države, a da se shodno rezultatima i rang-listama koje će praviti fakulteti, menja procenat plaćanja države i pojedinca.

Javna rasprava je pokazala da je ovakav model pravedniji.

■ **Postoji li opasnost da država smanji izdavanje za visoko obrazovanje time što će smanjiti kvote za budžetske studente, a uvesti i kategoriju sufinansirajućih?**

- Takva bojazan apsolutno ne postoji, jer ćemo paralelno povećavati procenat izdavanja za obrazovanje. Ali može se desiti da zbog pada nataliteta vrlo brzo dođemo u situaciju da nema ni sufinansirajućih, ni samofinansirajućih studenata i da ta sredstva neće imati ko da iskoristi.

■ **Da li su budžetom za visoko obrazovanje za 2013. planirana sredstva za plaćanje ponovne akreditacije?**

- Koliko mi je poznato, novac za to nije planiran.

■ **Da li će se menjati cena, jer je reč o programima i ustanovama koji su već jednom prošli akreditaciju?**

u Ministarstvu prosvete, nauke i tehnološkog razvoja

Radivoje Mitrović
Tražićemo spisakove studenata doktorskih studija

Ministarstvo je podržalo predlog Nacionalnog saveta za visoko obrazovanje da se cene akreditacije smanje za 20 odsto i mislim da je u ovom trenutku to rešeno. Slažem se da su cene akreditacije bile visoke. Rad svih recenzentata treba da bude plaćen, ali proporcionalno zadržavamo koje imaju kao profesori. Drugi ciklus akreditacije je prilika da se izvrši modernizacija nastavnih planova i programa, poboljša unutrašnja organizacija fakulteta, unapredi odnos nastavnika i studenata. Kada kažem modernizacija, mislim, pre svega, na korišćenje informacionih tehnologija i alata koje one omogućavaju. Današnje generacije su informatički sve pismenije i greh je ne koristiti te mogućnosti kako bismo podigli kvalitet nastave i bolje pripremili decu za realan svet rada. Paralelno, sprovodimo akreditaciju fakulteta i univerziteta sa aspekta nauke. Cilj nam je da kroz podizanje kvaliteta naučnoistraživačkog rada poboljšamo kvalitet nastave i pospešimo primenu tih rezultata u privredi. Upravo zbog toga je važno što je Univerzitet u Beogradu dospelo na Sangajsku listu. Ona nije sveobuhvatna i nije idealna, ali je u ovom trenutku najprestižnija i najcenjenija u svetu, kada je reč o rangiranju univerziteta.

■ **Zašto Ministarstvo izbegava da kaže koliki je doprinos naučnika sa fakulteta, a koliki iz instituta u postizanju tog rezultata? Bilo je dosta komentara da su naučnici iz instituta najviše doprineli pozicioniranju BU.**

- To nije tačno i više govori o nerazumevanju suštine stvari. Onaj ko se po završetku studija opredelio za rad na fakultetu, znao je da ga čeka mnogo nastavnih obaveza i da se ne može potpuno posvetiti naučnom radu. S druge strane, onaj ko se opredelio za naučnu karijeru u institutu ima prednost da se isključivo bavi tim poslom. Na-

žalost, kod nas je praksa da ljudi kad postanu naučni savetnici pozele da postanu i profesori, što nimalo nije lako jer je sticanje veština i znanja kojima se od dobrog stručnjaka postaje vrhunski pedagog dugotrajan proces. Ovde postoji drugi problem - što ogroman broj istraživača i sa fakulteta i iz instituta ne piše na svojim radovima puno ime institucije u kojoj su zaposleni. U 2010. godini bila su 704 takva rada. Ministarstvo će uskoro objaviti broj naučnih radova za sve državne i privatne univerzitete i institute da bi-

ja izdvaja tri odsto iz BDP-a u nauku. Opređenje Vlade jeste da do kraja 2014. godine povećamo izdavanje na jedan odsto iz BDP, što mislim da je realno. U akcionom planu za realizaciju Strategije nauke i tehnološkog razvoja predložili smo mere kako da se to strateško opređenje ostvari, a sada je na Vladi da se izjasni. Znam da je to lako reći i da se negde mora uštedeti da bi se investiralo u nauku. Jedno od mogućih rešenja je privlačenje sredstava iz evropskih fondova, ali i kroz saradnju s kompanijama.

■ **Šta nas sve sprečava da privučemo veća sredstva iz evropskih fondova?**

- Prvi prepreka: vrlo malo učešće na konkursima. Od ukupnog broja onih koji se prijave, samo 13 odsto dobije sredstva. Ministarstvo je u poslednjih godinu dana preduzelo mnogo koraka: razgovarali smo s našim predstavnicima u evropskim komisijama, održali smo niz seminara da ljudi koji odlaze na sastanke u Brisel kasnije objasne svojim kolegama u Srbiji kakvi su to konkursi, na šta treba staviti akcenat, kako se popunjavaju obrasci. Pokušavamo da mobilizujemo sve institucije da se prijavljuju, ali moram da kažem da ima inercije.

■ **Sindikata nauke je imao brojne primedbe na račun Ministarstva, od nepotpisivanja posebnog kolektivnog ugovora do manjih plata zaposlenih u institutima u odnosu na kolege na fakultetima.**

- Mnogo toga je rešeno u poslednjih godinu dana, ali ćemo

Mreža naučne dijaspore

■ **Pokušaćete da napravite mrežu naučne dijaspore.**

- Nama ne treba neka apstraktna mreža, jer administracija može sve te ljude da popiše. Najmanje je važno da takvu mrežu ima država. Mnogo je bitnije da na fakultetima i univerzitetima postoji svest da potraže pomoć od naših vrhunskih stručnjaka iz inostranstva za probleme sa kojima ne mogu da se izdore. Za to ne treba novac, komunikacije se može ostvariti zahvaljujući savremenim tehnologijama.

samo, zaista, znali ko je ko u nauci. Voleo bih kada bismo osim radova imali isto toliko patenata i tehničkih rešenja, jer je smisao nauke, obrazovanja i kulture da budu generatori ukupnog društvenog razvoja.

■ **Kako mislite da se to ostvari kada Srbija za nauku izdvaja više-struko manje od drugih država?**

- Treba da ulažemo u vrhunski znanja, tehnologije i u vrhunske proizvođače i da započemo novi tehnološki ciklus koji nije samo agrarna politika i proizvodnja hrane, mada i ona može da bude zasnovana na vrhunskim tehnologijama. Mi u sektoru obrazovanja i nauke pokušavamo da ovaj pristup nametnemo kao preovlađujući.

■ **Da li će budžet za nauku biti povećan?**

- Predložili smo povećanje, shodno našem opređenju. Svesni smo da sadašnje izdavanje nije dovoljno i da nikada ne možemo dostići Evropu ko-

nastaviti saradnju sa sindikatima. Sva povećanja koja su važila za javne službe dobila je i nauka, izuzev jednog. To je bila tehnička greška koju ćemo ispraviti.

■ **Sindikata ukazuje i na značajno povećanje administracije u nekoliko pravnih subjekata koji se finansiraju iz budžeta za nauku.**

- Analizirajući stanje u ustanovama koje su u nadležnosti Ministarstva, došli smo do podataka da sektor nauke ima 43 zaposlena, a samo jedinica za upravljanje projektima ima 40 zaposlenih. Tu su i Centar za promociju nauke, Fond za inovacione delatnosti... Ministarstvo ima oko 400 zaposlenih, od kojih je više od 200 u školskim upravama. Zamislite samo kolika je administracija u predškolskim ustanovama, školama, na fakultetima i u rektoratima. Jasno je kuda odlazi novac. Racionalizacija predstoji, Vlada na tome trenutno radi.

V. Andrić

Akcija Delta Generali Osiguranja za edukaciju dece o bezbednosti u saobraćaju

Savesnim vozačima jabuka i plaketa

S namerom da obrazuje učenike osnovnih škola o pravilnom ponašanju u saobraćaju i povećava svest vozača o važnosti poštovanja saobraćajnih propisa radi sprečavanja saobraćajnih nesreća, Delta Generali Osiguranje je 2008. godine pokrenulo akciju „Jabuka ili limun“.

Već četiri godine projekat se sprovodi u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Srbije i osnovnim školama, a podrazumeva teoretsku i praktičnu nastavu za učenike petih razreda osnovnih škola.

U okviru akcije, daci najpre u školi prisustvuju teoretskoj nastavi o pravilnom ponašanju u saobraćaju, a zatim u pratnji saobraćajnih policajaca izlaze na teren gde učestvuju u regulisanju saobraćaja. Vozače koji poštuju saobraćajne propise nagrađuju

jabukom i plaketom zahvalnosti, a nesavesnim vozačima kao opomenu dodeljuju limun i plaketu sa molbom da poštuju saobraćajna pravila.

Svake godine, Delta Generali Osiguranje povećava visinu investicije u projekat sa željom da što veći broj škola i daka prođe obuku o bezbednosti dece u saobraćaju. Do sada je preko 15.000 đaka širom Srbije učestvovalo u projektu, a samo u 2011. godini više od 8.000 školske dece iz 51 grada učestvovalo je u programu. Dobro prihvaćen od lokalnih zajednica, a uz veliku podršku Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije i lokalnih medija projekat je postao jedan od važnijih i poznatijih u ovoj oblasti u Srbiji.

Ove godine, akcija će obuhvatiti 72 osnovne škole iz 54 grada u Srbiji.

Za 2500 budućih bruća koji žele da postanu diplomirani ekonomisti, pravnici, menadžeri za odnose s javnošću, novinari, informatičari i dizajneri...

Imamo sjajnu vest!

- **BESPLATNE** studije prve školske godine.
- **BESPLATNO** upisno testiranje u drugom upisnom roku od 27. avgusta do 11. septembra, radnim danom od 9 do 18 časova i subotom od 10 do 14.
- **BESPLATAN** upis.

MEGATREND
UNIVERZITET
OBRAZOVANJE. OD 1989.

Detaljne informacije saznajte na sajtu www.megatrend.edu.rs ili putem telefona 011/220-30-18, 011/220-30-08, 060/20-50-568 i 063/211-663.

„Odgovorno življenje“ – projekt „Dunav osiguranja“ i Saveza učitelja Srbije privlači veliku pažnju

Zajedno u sigurniju budućnost

OSIGURANJE ŽIVOTA

U srećnim, ali i kriznim vremenima kakva su ova, postati finansijski nezavisan od okruženja često ne zavisi samo od toga koliko mnogo (ili malo) zaradujemo, već i od toga kako raspoložemo onim što imamo. Problem sa upravljanjem ličnim finansiranjima nemaju samo građani Srbije. Mnoge evropske države, ali i naši najbliži susedi započeli su dugoročan posao - finansijsko obrazovanje nacije, stavljajući ga u vrh prioriteta u godinama koje dolaze. Osnova svih programa finansijskog obrazovanja je štednja, finansijsko planiranje i pravilno raspolaganje novcem, ali i svim resursima kojima raspoložemo. Prepoznajući pravi trenutak, Kompanija „Dunav osiguranje“ je, u saradnji sa

Posetioci Zimskih susreta učitelja Srbije

Savezom učitelja Republike Srbije, započela pionirski posao finansijskog obrazovanja stanovništva. Zajedničkim snagama osmišljen je projekt „Odgovorno življenje“, sa čijim sadržajem se za samo 5 meseci upoznao preko 8.000 prosvetnih radnika. Projekt je akreditovalo Ministarstva prosvete i ima za cilj da upozna i pripremi stanovništvo za nove izazove XXI veka, pre svih za:

- Jačanje svesti o odgovornosti prema sebi, drugima i okruženju;
- Razvijanje psihološkog imuniteta i otpornosti na stres;
- Korigovanje navika i predrasuda o novcu, njegovom sticanju, trošenju i investiranju;
- Sticanje potrebnih znanja o finansijskim proizvodima i
- Promovisanje životnog osiguranja kao jedinstvenog finansijskog proizvoda koji istovremeno štiti kako pojedinca tako i njegovu porodicu.

Šta znači biti finansijski obrazovan

Biti finansijski obrazovan predstavlja sposobnost upravljanja novcem tako da on bude u funkciji lične ali i dobrobiti drugih. To je skup veština koje se moraju naučiti da bi shvatili da nije suština u tome koliko zaradujemo, već i tome kako se odnosimo prema novcu, da li i kako ga investiramo i koliko smo uspešni u tome da deo sredstava sačuvamo – uštedimo.

Kompanija „Dunav osiguranje“ na ovaj način otpočela je akciju finansijskog obrazovanja stanovništva vodeći računa da ovaj proces krene sa prosvetnim radnicima koji predstavljaju stožer obrazovanja u zemlji. Kupovinom polise životnog osiguranja stiže se i pravo na brojne dopuske popuste.

Za ovaj projekt Kompanije „Dunav osiguranje“ i Saveza učitelja Republike Srbije veliko interesovanje pokazala je i Narodna banka, kao i Privredna komora Srbije. Uključivanje i ovih važnih državnih institucija utiče na podizanje nivoa finansijskog obrazovanja građana Srbije.

- Tokom jeseni, planirane su brojne tribine širom Srbije na kojima će kroz temu „Odgovorno življenje“ predavači nastojati da informišu prosvetne radnike i da ih pripreme za izazove koje donose naredne godine. Kompanija „Dunav osiguranje“ je spremila specijalnu ponudu koja se odnosi na sve zaposlene u prosveti, koja će trajati do kraja ove godine. Akreditovane tribine „Odgovorno življenje“, u saradnji sa Savezom učitelja Republike Srbije, u periodu od septembra do decembra 2012. godine, biće održane u sledećim gradovima: Rumi, Lazarevcu, Mladencu, Ivanjici, Prijepolju, Kraljevu, Novom Pazaru, Nišu, Vranju, Pirotu, Požarevcu, Kragujevcu, Boru, Subotici, Kikindi i Beogradu - kaže Miloš Pavlović, direktor Sektora za razvoj prodajne mreže životnih osiguranja u Kompaniji „Dunav osiguranje“. Ove tribine su, prema njegovim rečima, otvorene ne samo za prosvetne radnike, već i za sve zainteresovane građane.

0800 386 286
BESPLATAN POZIV
www.dunav.com

Miloš Pavlović, direktor sektora za razvoj prodajne mreže životnih osiguranja

INTERVJU

Vesna Fila, pomoćnica ministra prosvete za razvoj obrazovanja i međunarodnu prosvetnu saradnju

Stroža procedura odobravanja udžbenika

Potrudimo se da u izmene Zakona o udžbenicima unesemo što više elemenata, da bi tržište udžbenika bilo što kvalitetnije. Naravno da ćemo predložene izmene još jednom pažljivo pogledati, ali moramo imati na umu da zakon ne sme da se menja u većem procentu nego što je to predviđeno izmenama i dopunama. Ponuda udžbenika na tržištu je vrlo široka. Postoji više od 70 licenciranih izdavača i preko hiljadu odobrenih udžbenika, otkad je ovaj zakon počeo da se primenjuje. Zato je vrlo važno da u toj ponudi budu najbolji udžbenici. To se može postići pooštrenjem procedure i skraćanjem rokova u postupku odobravanja udžbenika - kaže Vesna Fila, pomoćnica ministra prosvete za razvoj obrazovanja i međunarodnu prosvetnu saradnju.

■ **Šta će se u toj proceduri menjati?**

- Predviđeni smo da može da postoji komunikacija autora sa komisijama Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja (ZUOV), koji ocenjuju rukopise, ali samo ako su u pitanju manji propusti. Dakle, ako je rukopis udžbenika kvalitetan, ali postoje sitni propusti, koji se

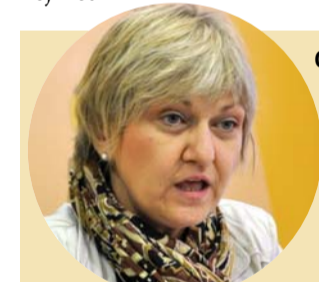
mogu ispraviti u hodu, komisije će skrenuti pažnju autorima. To se, međutim, neće odnositi na udžbenike sa materijalnim greškama.

■ **U čemu će procedura biti pooštrena?**

- Izdavač ne može da pošalje nedovršen rukopis, već on što želi da mu bude odobreno i što će posle biti štampano po Zakonu o udžbenicima. Rečju, rukopis mora da bude kompletno pripremljen.

■ **Nacionalni prosvetni savet (NPS) traži da bude izuzet iz prvostepene odluke. Da li je takav zahtev prihvatljiv?**

- Smatram da stepenovanje u odlučivanju treba da postoji. U predlogu izmena zakona treba tačno odrediti ko je na kom stepenu odlučivanja. Postojeći zakon nije dovoljno precizirao nadležnost ZUOV-a, a NPS je po automatizmu i prvi i drugi stepen kontrole. Bila je zamisao da ono što ZUOV evaluira NPS automatski prihvati, ukoliko je mišljenje ekspertskih komisija Zavoda pozitivno.

Gordana Knežević Orlić, direktorka izdavačke kuće Klet

Komisije ne smeju da budu tajne

Veliki problem za izdavače, koji je pokrenula i Komisija za borbu protiv korupcije, jeste formiranje tajnih komisija i nemogućnost da se udžbenik vrati na ispravku, ako se potkrada sitne štamparske greške. To je besmislen trošak za državu. Izdavač nakon nekoliko dana ponovo šalje taj rukopis na akreditaciju i ponovo prolazi kroz proceduru koja traje i po šest meseci, a Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja za isti udžbenik dva puta plaća tri člana komisije. Izdavači zahtevaju da državni recenzenti koji pregledaju udžbenike budu javni, jer je tako u svim evropskim zemljama. Država mora da angažuje ljude koji imaju integritet i autoritet da argumentovano prihvate ili odbiju udžbenik koji ne zadovoljava postavljene kriterijume. Izdavači i autori moraju da nauče da prihvate argumentovanu kritiku, ali im se mora dati i šansa da pokušaju da odbrane svoj pristup i svoj rad. Postojećim izmenama i dopunama zakona promenjena je definicija udžbenika na nestručan način. Svima je bilo jasno da je to bila politička odluka kako bi se opravdao zahtev postavljen pred izdavače da menjaju već odobrene udžbenike i da ih, suprotno savremenim metodičkim načelima, razvoje na udžbenik sa kojim se ništa ne radi i radnu svesku koja se kupuje svake godine.

Vesna Fila
Stepenovanje u odlučivanju treba da postoji

Ukoliko je negativno, NPS obaveštava izdavača da ima pravo da traži ekspertizu.

■ **Zašto bi Nacionalni prosvetni savet apriori verovao ZUOV-u?**

- Ja to ovakvo posmatram:

Ivan Pribečević, direktor Sektora za strategiju i razvoj Zavoda za udžbenike

Zabraniti donacije nastavnicima i direktorima

Zakon stavlja Zavod za udžbenike u neravnopravnu poziciju u odnosu na druge izdavače i na određen način onemogućava da i dalje pozitivno posluje. U okviru izmena postojećeg zakona predloženo osnivanje centra za niskotiražna izdanja, kojim bi bilo rešeno pitanje niskotiražnih izdanja (za srednje stručne škole, nacionalne zajednice i vaspitanja u razvoju). Centar bi se finansirao sredstvima svih izdavača, a Zavod je spreman da materijalno i kadrovski pomogne realizaciju ovog predloga. U cilju sprečavanja korupcije, zakonom bi trebalo zabraniti donacije učiteljima, nastavnicima, profesorima, direktorima i školama. Ne sme se manipulirati mišljenjem onih koji odlučuju o izboru udžbenika koje roditelji plaćaju. Smatramo da bi trebalo promeniti uslove za dobijanje licence. Sadašnji uslovi su apsolutno neprimereni ozbiljnosti rada u ovoj delatnosti. Nedopustivo je da svaki punoletni građanin ima mogućnost da izdaje udžbenike, da izdavač nema specijalizovane urednike u stalnom radnom odnosu, da jedan autor piše udžbenike iz različitih oblasti, da ne postoji magacinski prostor gde se skladište knjige... Zakonom bi trebalo urediti i akciju besplatnih udžbenika. Predlaganje novog zakona ni u kom slučaju ne bi smelo da se dogodi bez aktivnog učešća Zavoda za udžbenike.

ako sam ja u NPS-u jedini stručnjak za francuski i ako su određeni udžbenik za taj jezik pregledala tri recenzenta u izdavačkoj kući, a potom i tročlana komisija stručnjaka u ZUOV-u, zašto bi to meni bilo sporno.

■ **Ali ako njih šestoro da negativnu ocenu rukopisa, zašto bi nekome kao članu NPS dao mandat da o tome raspravljate?**

- Odgovornost Saveta i jeste u tome da provere da li je negativna ocena tačna. Izdavači ne treba da budu oštećeni, oni imaju pravo da traže procenu prethodnog rada.

■ **Da li je u celju proceduru ubačen NPS kako bi Ministarstvo bilo amnestirano za eventualne propuste u udžbenicima? Jer kad se potkrade greška, Ministarstvo kaže da su o tome odlučivali stručnjaci u Zavodu i u Savetu.**

- Takav stav bi bio opravdan samo u slučaju da NPS ne donosi nastavne planove i programe. Program ne može da se realizuje bez udžbenika, a udžbenik mora da bude u skladu sa programom koji je NPS odobrio. Samim tim je logično da Savet bude „kanal“ kroz koji prolazi sve što je vezano za vaspitno-obrazovni rad u školi. Ukoliko NPS ne bi postojao, ministar bi odobravao udžbenike, na osnovu mišljenja ZU-

OV-a. Takvo rešenje je ranije postojalo.

■ **Državni izdavač ističe da bi trebalo zabraniti donacije izdavača nastavnicima i direktorima. Imate li saznanja da postoji korupcija?**

- Lično se time ne bavim, to radi prosvetna inspekcija. Pojavljivanje korupcije u školama od strane izdavača može da bude sprečeno ako bi direktori bili odgovorni ljudi, koji bi odgovorno radili svoj posao. Većina se tako ponaša, ali ima i onih koji ovakve stvari dopuštaju. Tačno se zna šta je korupcija i kakva je razlika između šoljica za kafu sa logom izdavačke kuće, koje neko pokloni školi i nekih drugih stvari.

■ **Treba li menjati standarde kvaliteta udžbenika?**

- Delovi nekih standarda treba da budu promenjeni. Ne može biti važnije da li je udžbenik štampan na hartiji određene debljine, od toga na koji metodički način je predstavljeno grafično. To govornim kao neko ko je bio u učionici. Najveći francuski metodički su govorili da je udžbenik izgovor za ulazak u učionici. On nije oslonac, već samo poštaljka kada treba.

V. Andrić

Desanka Radunović, predsednica Nacionalnog prosvetnog saveta

Nećemo da budemo dežurni krivci

Ukoliko se usvoje predložene izmene Zakona o udžbenicima, to će doneti još više problema. Nacionalni prosvetni savet je predlog izmena ovog zakona odbacio u celini. Imamo, između ostalog, primedbe na proceduru odobravanja udžbenika, jer se od nas traži da samo formalno podržimo mišljenje Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja i proslavimo ga ministru. NPS nema uvid niti uticaja na proceduru koju sprovi ZUOV u postupku ocene rukopisa udžbenika, a na osnovu te ocene treba da predloži ili ne predloži ministru odobravanje udžbenika. Ne pristajemo da budemo dežurni krivci ako se pojave propusti u udžbenicima. NPS treba izdati iz prvostepene odluke, jer je nelogično da Savet bude organ koji u prvostepenom postupku predlaže ministru rukopise udžbenika za odobrenje, a takođe je i organ kome se upućuje žalba ako je rukopis odbijen.

Novi programi, pa knjige

■ **Bilo je dosta primedbi na srednjoškolske udžbenike, reagovala je i povernica za zaštitu ravnopravnosti. Da li će promena tih knjiga čekati promenu nastavnih programa?**

- Hoće. U srednjem obrazovanju se trenutno radi po inoviranim programima, a nove programe bi trebalo da imamo od iduće godine.

OV-a. Takvo rešenje je ranije postojalo.

■ **Državni izdavač ističe da bi trebalo zabraniti donacije izdavača nastavnicima i direktorima. Imate li saznanja da postoji korupcija?**

- Lično se time ne bavim, to radi prosvetna inspekcija. Pojavljivanje korupcije u školama od strane izdavača može da bude sprečeno ako bi direktori bili odgovorni ljudi, koji bi odgovorno radili svoj posao. Većina se tako ponaša, ali ima i onih koji ovakve stvari dopuštaju. Tačno se zna šta je korupcija i kakva je razlika između šoljica za kafu sa logom izdavačke kuće, koje neko pokloni školi i nekih drugih stvari.

■ **Treba li menjati standarde kvaliteta udžbenika?**

- Delovi nekih standarda treba da budu promenjeni. Ne može biti važnije da li je udžbenik štampan na hartiji određene debljine, od toga na koji metodički način je predstavljeno grafično. To govornim kao neko ko je bio u učionici. Najveći francuski metodički su govorili da je udžbenik izgovor za ulazak u učionici. On nije oslonac, već samo poštaljka kada treba.

V. Andrić

Desanka Radunović, predsednica Nacionalnog prosvetnog saveta

Nećemo da budemo dežurni krivci

Ukoliko se usvoje predložene izmene Zakona o udžbenicima, to će doneti još više problema. Nacionalni prosvetni savet je predlog izmena ovog zakona odbacio u celini. Imamo, između ostalog, primedbe na proceduru odobravanja udžbenika, jer se od nas traži da samo formalno podržimo mišljenje Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja i proslavimo ga ministru. NPS nema uvid niti uticaja na proceduru koju sprovi ZUOV u postupku ocene rukopisa udžbenika, a na osnovu te ocene treba da predloži ili ne predloži ministru odobravanje udžbenika. Ne pristajemo da budemo dežurni krivci ako se pojave propusti u udžbenicima. NPS treba izdati iz prvostepene odluke, jer je nelogično da Savet bude organ koji u prvostepenom postupku predlaže ministru rukopise udžbenika za odobrenje, a takođe je i organ kome se upućuje žalba ako je rukopis odbijen.

Danas
U LISTU DANAS
SPECIJALNI POPUSTI
ŠKOLAMA!

OBJAVLJIVANJE
OGLASA ZA PRIKUPLJANJE
PONUDA ZA IZVOĐENJE
EKSKURZIJA

Sve dodatne informacije možete dobiti u Marketing službi lista Danas:
Adresa: Alekse Nenadovića 19-23, 11000 Beograd,
tel/fax: 011/344 1186
e-mail: marketing@danas.rs

md

Nastavlja se ulaganje u školsku infrastrukturu Privatni investitori bez dozvola za gradnju studentskih domova

Zoran Trninić, pomoćnik ministra za investicije i učenički i studentski standard, najavljuje početak realizacije kredita Banke za razvoj Saveta Evrope, vrednog 20 miliona evra.

Iz tog kredita biće izgrađen studentski centar u Užicu, jer je postojeći smešten u neuslovnim barakama, pa bi bilo kakvo ulaganje u tako neuslovan prostor bilo neracionalno. Izgradnjom novog studentskog doma postojeći kapaciteti biće prošireni za oko 100 mesta, a studenti će imati odlične uslove za rad, jer će objekat biti u centru grada. Ovu investiciju je pomogao Grad Užice, koji je kupio parcelu na kojoj će se graditi studentski dom i preneo je na Ministarstvo prosvete - objašnjava Trninić.

On dodaje da su iz ovog kredita obezbeđena sredstva za završetak studentskog doma u Nišu, kao i za izgradnju jednog paviljona od oko 100 mesta u SC Kragujevac. Predviđena je i izgradnja studentskih domova u Novom Pazaru i Čačku, rekonstrukcija doma u Subotici, završetak radova na upravnoj zgradi i restorana u studentskom odmaralištu na Paliku, a Studentski grad će konačno dobiti liftove.

U okviru učeničkog standarda planiran je završetak učeničkog doma u Svilajncu, izgradnja novog doma u Čačku, dogradnja jednog bloka u učeničkom do-

mu u Kragujevcu, kao i rekonstrukcija i dogradnja doma „Kardorđe“ u Beogradu, koji je u najboljem stanju. Završetkom ovog posla kapaciteti svih beogradskih đakačkih domova bili bi ujednačeni, navodi Trninić.

„Očekujemo da ćemo uspeti da izgradimo i učenički dom u Trsteniku i da sredinom u Bosilegradu, od ušteda posle završenih javnih nabavki. Svim navedenim radovima praktično ćemo zaokružiti učenički i studentski standard. Postoji potreba da se u Čupriji izgradi učenički dom manjeg kapaciteta, a trebalo bi razmišljati i o izgradnji studentskog doma u Beogradu, jer svake godine oko 5.000 studenata koji ispunе sve uslove ostanе bez mesta u domu - kaže Trninić.

Do početka nove raspodele beogradskim akademcima biće na raspolaganju dva potpuno obnovljena doma - „Mika Mitrović“ i drugi blok „Patrisa Lumumbe“. Trninić ističe da će „Patris“ dobiti novu koflarnicu i proizvodnu kuhinju, a dom „Mika Mitrović“ u potpunosti je prilagođen studentima sa hendikepom. U ovom domu biće i mesta za najbolje beogradske studente.

Naš sagovornik podseća da su u svim studentskim centrima uvedeni ISO standardi i HASAP sistem bezbednosti hrane, kao i u 90 odsto učeničkih domova.

lako postoji interesovanje za izgradnju privatnih studentskih domova, Trninić kaže da nijedan prijavljeni investitor dosad nije ispunio uslove za dobijanje neophodnih dozvola. Uslovi, kako kaže, nisu strogi, već su identični kao i za državne ustanove studentskog i učeničkog standarda.

Kada je reč o stanju školske infrastrukture, Trninić najavljuje da će vrlo brzo predstavnici Ministarstva i Evropske investicione banke napraviti plan koji objekti će biti rekonstruisani, u okviru druge tranše kredita EIB-a, vrednog 32 miliona evra. Od ušteda iz DILS projekta biće središni toaleti u 20 najugroženijih škola, a ulagaće se i novac iz budžeta.

Najveći broj škola koje nemaju adekvatne toalete se nalazi u seoskim sredinama koje nemaju vodu i kanalizaciju i koriste vodu iz bunara. To su isturena odeljenja u zabitim krajevima, sa malim brojem daka. Svuda gde bude uslova sređivaćemo toalete, ali ćemo takođe voditi računa da ulaganja budu racionalna. Jer ako se škola nalazi u sredini gde se smanjuje broj dece i gde je realno da će biti ugašena, nije isplativo veliko ulaganje, posebno ukoliko u blizini nema tekuće vode. To su ogromne investicije za koje nema novca u budžetu, posebno u vremenu ekonomske krize - objašnjava Trninić.

V. S.

Prevenција nasilja u obrazovnim ustanovama

Timovi za krizne u svim školskim

Okruženje timova za krizne intervencije, nastavak projekta „Škola bez nasilja“, edukacija još tridesetak stručnjaka koji će raditi na SOS telefonu za prijavu nasilja u obrazovnim ustanovama, samo su neke od aktivnosti koje već od ovog meseca nastavlja Ministarstvo prosvete i Jedinica za prevenciju nasilja u okviru tog ministarstva.

Naš glavni zadatak je prevencija nasilja u obrazovnom sistemu, što podrazumeva koordinisanje velikog broja programa koji postoje u školama, praćenje kako ti programi funkcionišu, ukazivanje gde postoje problemi i gde treba intenzivirati rad. Mi se na određeni način bavimo i komunikacijom sa javnošću da bi, ukoliko do nasilja dođe, pomogli da se svi koji treba uključiti u rešavanje problema. Vrlo često se težište prebacuje na ustanovu, ali nasilje se ne može smanjiti ukoliko se ne angažuje cela zajednica. Nasilje se ne može iskoreniti ako ne menjamo način komuniciranja i sistem vrednosti, a to je dugotrajan proces - poručuje Biljana Lajović,

ordinatorka Jedinice za prevenciju nasilja, koja je osnovana u februaru ove godine.

Na pitanje koji su najslabije karike u sistemu prevencije nasilja, ona ukazuje da je neophodno ojačati kompetencije nastavnika, ali i promeniti od-

nos roditelja i škole. Važno je i da se ostvari dobra, pravovremena i efikasna saradnja škole, centara za socijalni rad, medicinskih ustanova i policije. Istraživanja su pokazala da se najveći efekti u povećanju kvaliteta rada škola, ne samo u

Biljana Lajović
Novе obuke za rad na SOS telefonu

ovoj već u svim oblastima, postizu ukoliko se uključiti cela lokalna zajednica.

Uloga nastavnika je promenjena, on više nije i ne može da bude samo predavač, onaj koji prenosi znanje. Ukoliko nastavnik sedi i priča 45 minuta, ukoliko čas nije dobro osmišljen, organizovan i kvalitetno realizovan, deca neće biti uključena i neće pažljivo pratiti. Kada govorim o kompetencijama, mislim na različita znanja, veštine, tehnike i stavove

intervencije upravama

ve koji se uče. Nastavnici moraju da steknu komunikacijske i mediatorske veštine, da znaju kako da reše konflikte. Oni svojim stavom treba da pokazuju odnos prema nasilju, dakle, da se ja kao odrasla osoba ne ponašam nasilno, da ne tolerišem

za samoprocenu, usvojene su nastavničke kompetencije... Plan stručnog usavršavanja se pravi timski i on mora da odgovara potrebama samih nastavnika, škole, ali i lokalne zajednice u kojoj se ustanova nalazi.

Ne verujem da će neki nastavnik da pohađa program stručnog usavršavanja koji mu ne treba i ukoliko to što je saznao posle ne može da primeni u učionici. Jer svako najbolje zna da li me da reaguje kada mu se pobiju učenici u odeljenju. Nastavnici nisu na fakultetu učili kako da se izbore sa ovim problemima, tako da programi stručnog usavršavanja treba da kompenzuju taj prazan prostor - ističe Lajovićeva.

Ona najavljuje da će već sredinom septembra početi obuka timova za krizne intervencije koji će postojati u svim školskim upravama. Obuke su usmerene na pomoć školama u nekim dramatičnim situacijama (samoubistvo učenika, smrt učenika ili nastavnika) koje mogu da poremete funkcionisanje ustanove škole za duže vreme. Cilj rada stručnjaka je da se osigura brza, efikasna i stručna pomoć učenicima, roditeljima i zaposlenima u školama u navedenim specifičnim situacijama, jer se pokazalo da one mogu biti izvor novog nasilja. Timove za krizne intervencije, koji će biti obučeni u svim školskim upravama, činiće zaposleni u ovim upravama, direktori i stručni saradnici. Obuke se organizuju u saradnji sa nemačkom organizacijom GLZ.

U saradnji sa Incest trauma centrom biće organizovane obuke nastavnika kako da pojedine teme o prevenciji seksualnog nasilja nađu mesto u na-

nikome nasilno ponašanje u učionici, školi i van škole. To ne znači da će reagovati kažnjavanjem onih koji čine nasilje, već da će organizovati nastavu i rad u školi da bude zanimljiva, da će iskoristiti sve potencijale dece, ali i lične da se smanji mogućnost za ispoljavanje nasilnog ponašanja - objašnjava Lajovićeva.

Brža reakcija nadležnih

Od otvaranja SOS telefonske linije 0800-200-201 do juna primljeno više od 1.250 poziva, a u 70 odsto slučajeva nasilje su prijavili roditelji. Kada je reč o efektima uvođenja ove telefonske linije, Biljana Lajović napominje da je značajno smanjeno vreme reagovanja i da je povećana efikasnost, čime „sistem šalje poruku da nije bespomoćan i da ima mehanizme da izađe na kraj sa problemima u oblasti prevencije nasilja“.

Za jačanje nastavničkih kompetencija u smislu izbora tema i sadržaja odgovorni su, pre svega, prosvetni radnici, koji sami najbolje znaju u kom smeru bi trebalo da se razvijaju, ali i škola. Za to nije potrebno donošenje novih propisa već samo dosledna primena Pravilnika o stručnom usavršavanju. Naša sagovornica podseća da je zakon propisao obavezno stručno usavršavanje za sve zaposlene u obrazovanju. Svaka škola mora da ima plan stručnog usavršavanja, postoji katalog programa, mehanizmi

stavnim sadržajima. Pilot projekat počinje u Beogradu. Od septembra još 22 osnovne škole ulaze u program „Škola bez nasilja“, a Ministarstvo sa organizacijom Care international nastavlja projekat „New Balkan boy“, usmeren na promenu muške agresivnosti, i to tako što ćemo u program uključiti „muške“ srednje škole. Uskoro sledi i obuka oko tridesetak saradnika za rad na SOS telefonu za prijavljivanje nasilja u obrazovnim ustanovama - navodi Biljana Lajović neke od predviđenih aktivnosti.

V. S.

Teško do dogovora sindikata

Nova školska godina počinje danas jednodnevnom štrajkom upozorenja, u školama članicama Unije sindikata prosvetnih radnika Srbije. Taj sindikat će u podne na Trgu Nikole Pašića organizovati protest, nakon čega će svoje zahteve predati predsedniku države, premijeru i ministru prosvete. Predsednik Unije Dragan Matijević je najavio da članovi tog sindikata danas neće držati časove, a da će samo učiteljske prvog razreda primiti prvake.

Razlog za naše nezadovoljstvo nisu samo male plate. Ovim protestom želimo da skrenemo pažnju na loš kvalitet obrazovanja i uopšte njegov položaj u društvu. Vi-

dećemo kakav će biti odziv članstva, od toga zavise dalji koraci - rekao je Matijević.

Ponudu Vlade Srbije da plate zaposlenima u obrazovanju budu povećane za dva odsto u oktobru i još toliko u aprilu iduće godine zasud su odbili Unija i Sindikat države, premijeru i ministru prosvete.

Predsednik GSPRS „Nezavisnost“ Tomislav Živanović je ocenio da je ponuda Vlade „više nego neprihvatljiva“.

Sindikati bi narednih dana trebalo da se sastanu i pokušaju da naprave zajednički predlog protokola o povećanju zarada, ali pojedini sindikali lideri ne veruju da do tog dogovora doći.

Dragan Matijević kaže da je strateški cilj Unije da plate u prosveti budu 30 odsto veće od prosečne zarade u Srbiji, ali da bi taj sindikat bio zadovoljan ako bi naredne godine plate pratile inflaciju.

Tomislav Živanović ističe da bi trebalo izvršiti drugačiju preraspodelu državnog budžeta i povećati izdvajanje za prosvetu. On je rekao da će plate u prosveti padati dokle god budu vezane za penzije. Živanović se zalaže za ozbiljnu reformu penzionog sistema, jer se sada dogada da oni koji su nekada radili u obrazovanju imaju istu ili čak veću penziju od plata prosvetnih radnika.

D. D.

Potpuno nove, slatke i zabavne Juhu Tufnice!

NOVO

Obradujte se novom neodoljivom kombinacijom Juhu ukusa! Puno kalcijuma u puno razigranih Juhu Tufnica!

Projekat finansira Evropska unija u okviru programa „Podrška civilnom društvu“

Vodič kroz kreativni dramski proces i Priručnik za interkulturalno učenje prve ove vrste u Srbiji izlaze u septembru!

Izdavač BAZAART (bazaart.org.rs)

Šta je to Kreativni Dramski Proces? Kako će KDP pomoći mojim učenicima u razumevanju školskog gradiva? Kakvu promenu ostvaruje KDP? Kako drama pomaže da razlike postanu kreativni podsticaj za rad?

Za znanje koje ostaje.

Reci mi, zaboraviću.
Pokaži mi, zapamtiću.
Uključi me, razumeću.

ЗАПАМТИТЕ да је за разградњу појединих врста отпада потребно:

СТАКЛО, 4.000 година
ПЛАСТИЧНЕ КЕСЕ, 1.000 - 10.000 година
ПЛАСТИЧНЕ ФЛАСHE, 100 - 1.000 година
ЛИМЕНКЕ, 10 - 100 година
НОВИНЕ, 3 - 12 месеци
ОГРИСЦИ ОД ЈАБУКЕ, 3 - 6 месеци

**ПРЪАВО ИЛИ ЧИСТО
-НИЈЕ ИСТО!**

БУКВАР ЧИСТОЋЕ

Драги другари, желим да вам покажем разни отпад који загађује нашу животну средину. Видећете шта се може учинити са њим, како бисмо живели у чистој и здравој средини, која нам омогућава нормалан раст и развој, здрав и леп живот. Морам вам рећи да само људи стварају отпад који природа не може да пречисти. У данашњем друштву отпад углавном настаје од фабрика, пољопривредних активности, али свакако и у домаћинствима. Сетите се колико вас пута мама, кад поћете напоље да се играте, замоли да баците кесу претрпану отпаcima. Сигурно сте обратили пажњу на контејнере и неред који неке комшије остављају око њих. УЖАС! Прво је време да се позабавимо својом околином и зато на следећим страницама сазнајте више о отпаду и начину његовог поновног коришћења који зовемо РЕЦИКЛАЖА!

Ваш професор Града Чистић

ПЛАСТИКА

Пластику можемо моделирати у различите облике, или извлачити у дуге нити које се користе у текстилној индустрији. Чврста је, сигурна, лагана, а може се рециклирати и поново користити. Рециклирањем ПЕТ амбалаже (пластичних флаша) штедим 84% енергије потребне за израду те исте амбалаже и сировина. Рециклирањем пластике заузима се мање места на депонији, а време разградње пластичних материја је од 100 до 1000 година. Од рециклиране пластике може се добити синтетички материјал који употребљавамо за прављење перјаних јакни и других одевних предмета, а могу се правити и нове флаше, канте, играчке и многи други пластични предмети. Пре него што пластику одложимо у контејнере, који су наранџасте боје и служе искључиво за одлагање пластике, потребно је да све пластичне посуде оперемо и скинемо им оклопце. То се ради да би се пластичне посуде могле згњечити у камиону који их одвози. Пластични амбалажни отпад се из наранџастих контејнера пребацује у посебне, специјализоване фабрике, где се прегледа и пере у врућој води, а затим уситњава и сортира. После тога се топи, пресује и претвара у ситне куглице (грануле). Од гранула се производе нове пластичне кесе, фолије, флаше, одевни предмети, играчке итд.

РЕЦИКЛИРАЊЕ

Рециклирање је поступак сакупљања одбачених производа и њихова прерада, при чему се добијају нови производи сличне или исте намене. Реч рециклирање је настала из речи: RE + CYCLE = поновно кружење. Симбол за рециклирање се састоји из три стрелице које означавају три фазе рециклирања: сакупити, поново прерадити, поново употребити. Рециклирањем отпада осигуравамо: очување природе и природних сировина, смањење загађења ваздуха, воде и тла, уштеду енергије, која је скупа и драгоцене, смањење простора који заузимају депоније. Рециклирање отпада је могуће само ако је отпад одвојено сакупљан - селективно одвајање отпада. Отпад који се одвози на рециклирање одлаже се у специјалне посуде за отпад, које су означене одређеним бојама. Тако су:

- контејнери за папир - зелене боје
- контејнери за пластику - наранџасте боје
- контејнери за лименке (метал) - плаве боје

ОТПАД

Отпад чине ствари које нам више нису потребне. Кад те ствари заврше у нашој околини називамо их отпаcima, а отпад који се не искористи, већ се одвезе на депоније, где се спаљује, назива се смеће. Отпатке бацамо у канте или контејнере и на тај начин штитимо и чувамо нашу околину. Само тако ће отпад завршити на одлагалиштима за смеће која се зову ДЕПОНИЈЕ. Отпад, као што су папир, пластика и текстил, одлаже се у посебне контејнере за рециклажу, а затим се одвози у рециклажна дворишта, где се сортира, пребацује у погоне за рециклирање и на тај начин поново постаје употребљив. Некада су се депонијама сматрала места где су људи једноставно истоваривали отпад. Ту су се разне течности, настале труљењем тог отпада сливале у земљу и у подземне воде. Оваква места су ширила непријатне мирисе, привлачила инсекте, птице, пацове, псе и мачке луталице. Била су лако запаљивља, па су представљала опасност за заједницу. Данашње, модерне депоније се граде према строгим пројектима како би задовољиле одређене услове и биле сигурне за људе, природу и целу околину.

ПАПИР

Папир се израђује од мреже врло танких влакана која се налазе у биљкама. Дрвеће је главни извор влакана, али их можемо добити и од сламе, бамбуса и шећерне трске. Папир се прави од дрвета. Главна сировина за производњу је целулоза (за fine папире). Непотребни папир се одлаже у зелене контејнере, а из њих се одвози у халу на лагеровање и убацује на покретну траку. Ту се папир сортира и прегледа, а затим, уз додавање воде иде на уситњавање. Уситњеном папиру се додаје вода, па настаје сива маса из које се издваја штампарска боја, да би рециклирани папир био што светлији и белји. Из загрејане смесе у коју је додат сапун, издваја се пена са одстрањеном бојом. Чиста смеса се потом са пуно воде распоређује на широку траку да се суши. На крају машине се добијени нови папир савија у ролну.

МЕТАЛ

Лименке и конзерве се праве од алуминијума и челика. Алуминијумске лименке се користе као амбалажа за већину сокова и као једина амбалажа за паковање пива. Могу се бесконачно много пута рециклирати, јер приликом рециклирања не губе своја својства, а уштеди се 95% енергије у односу на добијање алуминијума из боксита. За израду једне лименке из сировине потроши се толико енергије колико се потроши за рециклирање 20 лименки! Челичне лименке се користе за паковање више од 1500 различитих врста хране, боје, завоја, хране за кућне љубимце итд. Садрже најмање 25% рециклираног материјала и у потпуности се могу поново рециклирати. Лименке од сока и осталих напитака, конзерве од хране и остала амбалажа представљају отпад који се успешно рециклира, а на тај начин се смањује количина отпада на депонијама и помаже се очувању природних ресурса и енергије. После издвајања од осталог отпада, ова врста отпада се пресује и сабија у посебним машинама, а потом посебном методом рада, топи и прерађује.

ГРАДСКА

Јавно комунално предузеће "Градска чистоћа" брине о чистоћи нашег главног града тако што обавља послове сакупљања, одвожења и депоновања комуналног отпада, чишћења и прања јавних површина. Такође обавља послове везане за рециклажу, одржавање депоније и уопште третман сакупљеног отпада са територије града и то од 550.000 домаћинстава и 12.000 фирми и установа.

ЧИСТОЋА

"Градска чистоћа" има традицију од 124 године рада а вредни радници овог предузећа раде 365 дана у години, 24 сата дневно како би наш град био што лепши, чистији и здравији. Зато им помогите и ви, моји вредни ђаци, јер ћете тако имати више места за игру, удисаћете свежи ваздух и јести здравију храну. А наша планета ће живети дуже.

НИЈЕ ИСТО КАД ЈЕ ЧИСТО!

контејнер, јуху, могу да се решим овог папира

а ја лименке

Izdavačka kuća Klet pripremila brojne novine za predškolce

Najbolji evropski obrazovni portal i na srpskom jeziku

Najbolji evropski interaktivni obrazovni portal, za koji je norveška izdavačka kuća Gildendal prošle godine dobila zlatnu medalju na Sajmu knjiga u Frankfurtu, sada je dostupan i u Srbiji. Izdavačka kuća Klet je po licenciji u saradnji sa pomenutim norveškim izdavačem napravila srpsku prilicu verziju portala „Carstvo znanja Maše i Rase“.

– Edukativni portal je namenjen deci od pet do osam godina i na njemu se nalazi niz multimedijalnih sadržaja: didaktički oblikovane igrice, interaktivni zadaci, pesme i animacije, radni listovi, zanimljivosti... Portal ima dva aktivna dela: Cirkus – namenjen predškolicima i Engleski jezik – namenjen svim klicima od pet do osam godina koji uče ili žele da uče engleski. Cirkus ima svog voditelja Cirkusa čika Đuru kao i druge koje deca mogu da upoznaju. Oni nas vode u posebne delove Cirkusa, kao što su Razvoj govora, Prvi koraci u matematici i Upoznavanje okoline. Svi zadaci i nalozi su didaktički oblikovani, različiti su po težini i podstiču kognitivni razvoj deteta – kaže Gordana Knežević Orlić, direktorka izdavačke kuće Klet.

Portal trenutno sadrži više od 100 raznovrsnih igrica i 500 interaktivnih naloga, a Knežević Orlić najavljuje da se Klet na tome neće zaustaviti, pošto će obrazovni sadržaji biti stalno dopunjavani. U pripremi je deo namenjen prvacima, pa potom učenicima drugog razreda, trećacima...

– Ovaj jedinstveni savremeni obrazovni materijal daje mogućnost malima da uče igrajući se, a istovremeno se na lak i jednostavan način navikavaju i obučavaju za korišćenje tehnologije 21. veka. Mnogi roditelji brane decu, posebno u ranom uzrastu, da sedaju za računar iz straha da mogu da nađu na problematične sadržaje na internetu. Ovakav portal daje deci bezbedno i kvalitetno okruženje, a

roditeljima mogućnost da planiraju koliko će njihova deca dnevno provesti za računom. Znajući pritom da je to vreme kvalitetno iskorisćeno – ističe Knežević Orlić.

Prema njenim rečima, ovakav vid učenja predstavlja budućnost obrazovnog procesa u savremenom svetu, a njegova premijera u Srbiji je važan iskorak u prihvatanju najnovijih i naučno utemeljenih didaktičkih sredstava. Interaktivni portal nije predviđen samo za kućnu upotrebu, već se može koristiti i u predškolskim ustanovama. Potrebno je da predškolska ustanova ima belu tablu, laptop i projektor. Zadaci na portalu su usklađeni sa pripremnim predškolskim programom, pa vaspitač može da organizuje aktivnosti tako da sva deca zajedno učestvuju u rešavanju zadataka ili mogu da slušaju pesmice, gledaju edukativne filmove i animirane igrice – navodi Knežević Orlić.

Izdavačka kuća Klet je za ovu školsku godinu pripremila i vrlo atraktivan, zabavan i koristan komplet za predškolce, koji se sastoji od radnih svezaka Razvoj govora, Prvi koraci u matematici i Upoznavanje okoline.

Radne sveske sadrže i zanimljive dodatne materijale za sečenje i lepljenje, kao i dva kompakt diska. Uz Razvoj govora deca dobijaju CD sa snimcima oglašavanja pojedinih životinja, zvukovima različitih predmeta i prevoznih sredstava. Ministarstvo prosvete i nauke je odobrilo radne sveske za upotrebu u pripremnim predškolskim programima.

– U procesu nastanka ovih materijala je učestvovalo 20 vaspitača iz cele Srbije. Oni su nam svojim znanjem i iskustvom pomogli da odmerimo svaki nalog, svaku sličicu i da u materijalu ostanu samo ono što je kvalitetno, motivišuće i korisno za decu – kaže Gordana Knežević Orlić. **D. D.**

Trendovi

Bezbednost najmlađih u saobraćaju

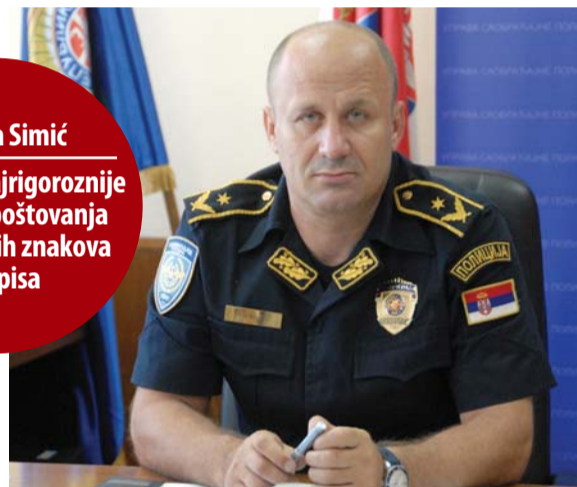
Deca pešaci najugroženiji

Od početka ove godine zabeleženo je 907 saobraćajnih nezgoda u kojima su učestvovala deca do 14 godina starosti. U ovim nezgodama poginulo je šestoro dece, što je za trećinu manje u odnosu na prošlu godinu. Deca su ranjiva i ugrožena kategorija u saobraćaju, ali, prema oceni nadležnih, situacija nije alarmantna.

Načelnik Uprave saobraćajne policije Dragiša Simić kaže za Danas da podaci pokazuju da su od ukupnog broja poginule dece petoro bili putnici u vozilima, dok je samo jedno dete bilo pešak.

– Saobraćajna policija će pojačati svoje aktivnosti uoči početka školske godine, zato opominjem sve učesnike u saobraćaju da posebno obrate

Dragiša Simić
Policija će najrigoroznije kazniti nepoštovanja saobraćajnih znakova i propisa

„Druga šansa“ od oktobra u 70 škola u Srbiji

I odrasli na maloj maturi

– Projekat „Druga šansa“ pokazao je konkretne rezultate sa prvom generacijom polaznika koji su nastavu pratili prošle godine u jednoj od 37 osnovnih škola u Srbiji. Ukupno 1.600 odraslih završilo je jedan od tri ciklusa učenja, a od tog broja 517 je u junskom roku polagalo završni ispit i dobilo diplomu o završenom osnovnom obrazovanju – kaže Aleksandra Kokanović iz projekta „Druga šansa“.

Ona objašnjava da sistem funkcionalnog osnovnog obrazovanja odraslih omogućava polaznicima da nastave školovanje u srednjim školama, ali kao vanredni učenici. Krajem septembra biće poznat tačan broj odraslih koji su upisali srednju školu. Zanimljivo je da je ovo pravo iskoristilo čak 11 polaznika „Druge šanse“ iz OS „Sever Burkić“ iz Bečeja.

Naknadna analiza će pokazati kako su odrasli uradili testove na maloj maturi.

– Oni su ove godine polagali završni ispit sa redovnim učenicima. Problem je u tome što odrasli rade po jednom progra-

Konkretni rezultati: Odrasli na obuci za kuvara

mu, a izlaze na ispit i polažu sadržaje iz redovnog obrazovanja. Preporuka je da se u budućnosti pripreme posebni testovi za polaznike ovog programa, za šta je potrebno doneti standarde za funkcionalno osnovno obrazovanje odraslih. Ipak, polaznici su imali pomoć prilikom polaganja testova, jer im je omogućeno dodatnih 30 minuta za rešavanje testova, a dežurni nastavnici je mogao da im objasni ili preformuliše određeni zadatak ukoliko ga nisu razumeli – kaže Kokanovićeva.

„Druga šansa“ od oktobra se nastavlja u oko 70 osnovnih škola u Srbiji. Ove školske godine broj škola koje učestvuju u projektu je duplo veći, pa se procenjuje da će u klupama sedeti oko 5.000 odraslih. **D. D.**

pažnju na decu u blizini škola. Saobraćajna policija će najrigoroznije sankcionisati nepoštovanja saobraćajnih znakova i propisa, pogotovo u blizini obrazovnih ustanova – ističe Simić.

– Više od 90 odsto nezgoda u kojima su učestvovala i deca dogodila su se u naseljenom mestu, od čega skoro 60 odsto na ulicama – ističe Simić.

On podseća da saobraćajna policija na početku svake školske godine godinama pojačava svoje angažovanje i sprovodi akcije u vezi sa bezbednošću dece u saobraćaju, u kojima je akcent na dake prvake. Od početka ove godine, prema njegovim rečima, 115 dece je teško povređeno, a lakše njih 682. Kada je reč o teško povređenoj deci, više od polovine su bili pešaci, dok su ostali bicikli-

sti i putnici u vozilima. Jedan od problema je što često nisu obeležene zone oko škole, nedovoljno je trotoara, ali su i neosvetljene ulice u prigradskim naseljima.

– Više od 90 odsto nezgoda u kojima su učestvovala i deca dogodila su se u naseljenom mestu, od čega skoro 60 odsto na ulicama – ističe Simić.

On preporučuje roditeljima, između ostalog, da najpre procene koliko su deca samostalna da bi učestvovala u saobraćaju, kao i da ih nauče osnovama bezbednog ponašanja u saobraćaju. Simić ukazuje da policija, roditelji, kao i školska uprava moraju da saraduju ka-

ko bi se povećala bezbednost dece.

– Trudim se da u dogovoru sa školskim upravama ispred svake školske zgrade bude angažovan po jedan saobraćajni policajac kako bi pomogao deci, a ujedno i preventivno uticao na učesnike u saobraćaju. Zamolio bih i građane i roditelje da prijave bilo kakvo bahato ponašanje u saobraćaju u blizini škola, ne bismo li to sankcionisali – ističe načelnik Uprave saobraćajne policije. On dodaje i da policijski službenici već godinama drže čas decu o bezbednom ponašanju u saobraćaju i da to daje dobre rezultate.

Ivana Pejić

Škole obeležavaju dva nova državna praznika

Učenici osnovnih i srednjih škola na teritoriji centralne Srbije ove godine će imati tri raspusta, a ne četiri kako je to bilo prethodnih godina. Ukinut je jesenji raspust koji je ranije trajao dva radna dana, ali su zbog spajanja sa vikendom, daci odmarali ukupno četiri dana. Ipak, ova odluka neće važiti za vojvodanske škole, koje rade po drugačijem kalendaru.

Nova školska godina za učenike osnovnih i srednjih škola počinje danas, a prvo polugodište

ti 17. maja, a učenici završnih razreda trogodišnjih i četvorogodišnjih srednjih stručnih škola sedam dana kasnije, odnosno 24. maja. Za sve ostale srednjoškolske drugo polugodište se završava 14. juna.

Od ove godine u školama se obeležavaju dva nova državna praznika koje je Srbija dobila izmenama i dopunama Zakona o državnim i drugim praznicima Republike Srbije, usvojenim krajem 2011. Tako će se u školama radno proslavljati 21. oktobar – Dan sećanja na srpske žrtve u Drugom svetskom ratu i 22. april – Dan sećanja na žrtve Holokosta, genocida i druge žrtve fašizma u Drugom svetskom ratu.

Kao i ranijih godina, u školama se praznuju Sveti Sava – Dan duhovnosti 27. januara, Dan pobeđe 9. maja i Vidovdan – spomen na Kosovsku bitku 28. juna. Sveti Sava i Vidovdan se praznuju radno, bez održavanja nastave, a svi ostali praznici su nastavnici dani, sem kad padaju u nedelju. Dan

U Vojvodini drugačiji termini

U školama u Vojvodini daci će na jesenjem raspustu biti od 1. do 4. novembra. Zimski raspust traje od 22. decembra do 14. januara, a prolećni kraće nego u centralnoj Srbiji – od 29. marta do 1. aprila. Maturanti gimnazija završavaju sa školom 22. maja, učenici završnih razreda srednjih stručnih škola sedam dana kasnije, a ostali srednjoškolski 19. juna. Osmaci u Vojvodini se raspustaju 29. maja, a učenici od prvog do sedmog razreda 12. juna.

u školama u centralnoj Srbiji se završava 28. decembra, predviđeno je školskim kalendarom Ministarstva prosvete.

Zimski raspust za osnovce i srednjoškolske trajeće od 31. decembra do 15. januara 2013. godine, dok će prolećni raspust biti od 29. aprila do 6. maja. Učenici osmog razreda osnovne škole sa nastavom završavaju 24. maja, a daci od prvog do sedmog razreda 7. juna. Maturanti gimnazija će se raspusti-

prosvetnih radnika se obeležava 8. novembra.

Učenici i zaposleni u školi imaju pravo da ne rade u dane sledećih verskih praznika: pravoslavlja – na prvi dan kršne slave, pripadnici islamske zajednice – na prvi dan Kurban bajrama, a pripadnici jevrejske zajednice na prvi dan Jom Kipur. Neradni je i prvi dan Božića, a tokom uskršnjih praznika praznuje se od Velikog petka do drugog dana Uskrsa. **D. D.**

37

nastavnih sedmica za osnovce

28. decembra

završava se prvo polugodište

3

raspusta u toku godine

www.erstebank.rs Erste telefon: 0800 201 201, 060 79 79 000

ERSTE BANK
Kod nas ste uvek prvi.

Školarina za studije!

Imaš želju? Imaš način. Studentski krediti Erste Banke

Skeniraj kod, osvoji nagradu!

erstebanksrbiya
erstebanksrbiya
erstebanksrbiya

Ako želiš i hoćeš da se školuješ - na tebi je. Ako ti je važno da imaš položen vozački, ti odlučuješ. Ako bi voleo/la da savladaš još neki strani jezik ili odeš na radno-studijsko putovanje, samo od tebe zavisi. Odluči na koji način i sa kim ideš napred i sa kim ideš dalje, odaberi najbolju opciju za Tebe. Imaš želju? Imaš način. Studentski krediti Erste Banke.

SRPSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST • ISTORIJA • MUZICKA KULTURA • GEOGRAFIJA
BIOLOGIJA • HEMIJA • FIZIKA • TEHNIČKO I INFORMATIČKO OBRAZOVANJE

ЛОГОС

СИГУРАН ПУТ ДО ЗНАЊА

Савремени уџбенички комплекти, приручници за наставнике и додатни материјали.

Учим интерактивно!

Мултимедијални садржаји доступни на нашем сајту www.logos-edu.rs

Бесплатни акредитовани семинари ...

Нови Логос у ОСНОВНИМ ШКОЛАМА:

Комплетирали смо серије уџбеника за предмете: хемија, физика, биологија, српски језик и књижевност и музичка култура.

Нови одобрени наслови у 2012. години: историја 5, 6. и 7. разред, географија 5, 6. и 7. разред, техничко и информатичко образовање 6. разред.

Наслови у припреми: историја 8. разред, географија 8. Разред, техничко и информатичко образовање 5, 7. и 8. разред;

Од 1. до 4. разреда - српски језик и књижевност, математика, свет око нас, ликовна и музичка култура;

OXFORD UNIVERSITY PRESS

Енглески језик од 1. до 8. разреда – најновији уџбеници Oxford University Press-a

Нови Логос у СРЕДЊИМ ШКОЛАМА:

Нов одобрени наслови у 2012. години: психологија за 2. разред.

Наслови у припреми – српски језик и књижевност, хемија, биологија, физика, историја

OXFORD UNIVERSITY PRESS

Енглески језик од 1. до 4. разреда – најновији уџбеници Oxford University Press-a

Издавачка кућа **НОВИ ЛОГОС** • Цара Душана 48 • 11000 Београд
Т: 011/2636 520 • Е: office@logos-edu.rs • www.logos-edu.rs

Učitelji i nastavnici o standardima postignuća učenika

Ista ocena za isto znanje

„Mi smo pretvoreni u čate: piši ovo, piši ono. Onda, kada sam kod kuće, umesto da se pripremam za čas i da se stručno usavršavam, ja samo pišem i popunjavam.“

Okvirovane nastavnik jedne kikićke osnovne škole tumači uvodne standarde postignuća učenika, koji našem obrazovnom sistemu postoje od 2009. godine. Većina nastavnika osnovnih škola u Srbiji doživljava standarde kao još jednu administrativnu obaveznu, te da su uvedeni kako bi kreatori obrazovne politike imali kontrolu nad rezultatima rada škola i prosvetnih radnika. Pitanja o funkciji standarda kod nastavnika najčešće izazivaju revolt i komentare da zbog velikih zahteva u pogledu dokumentacije, ne stižu da se bave stručnim usavršavanjem i pripremama za čas na način koji smatraju adekvatnim.

Ovo su neki od rezultata velikog istraživanja stavova na-

stavnika koje je u okviru projekta „Razgovori nastavnika o nastavnici“ realizovao Centar za obrazovne politike, u saradnji sa Savezom učitelja Srbije, obrazovanjem plus i Pedagoškim društvom Srbije. Deo istraživanja se odnosio na ispitivanje stavova učitelja, nastavnika i stručnih saradnika u pet gradova u Srbiji o nastavi

koja se zasniva na primeni standarda učenika postignuća i realizovale su ga Aleksandra Maksimović, asistentkinja na Visokoj školi strukovnih studija za vaspitače u Šapcu, i Mirjana Marković iz beogradske OŠ „Gavrilo Princip“.

Donošenje i primena standarda postignuća predstavljaju veliku promenu u obrazovnoj politici i praksi. Jedan broj učenika istraživanja smatra da je donošenje standarda proisteklo iz potrebe prevazilaženja razlika u radu nastavnika, što je posledica neujednačenog obrazovanja budućih predava-

ča. Učitelji i nastavnici su kao važnu prepoznali funkciju standarda da istim ocenama učenika označavaju ista znanja i kompetencije. Takođe, oni standarde vide kao pokušaj usklađivanja našeg sa evropskim obrazovnim sistemima.

Prilikom ispitivanja adekvatnosti standarda iz perspektive učitelja i nastavnika, veliki broj učenika intervjuera doveo je u pitanje mogućnost njihove primene, zbog neusaglašenosti sa školskom opremom. Neki od zahtevanih standarda ne mogu da se reali-

zuju u seoskim uslovima, da su neka određena standarda suviše usmerena na teoriju i neprimenjiva u školskoj praksi.

„Videće se razlika proistekla iz centralizacije: šta to ima učenik iz unutrašnjosti, a kako dete iz Beograda ide jednom nedeljno u pozorište, bioskop, na izložbu ili klizanje. Njihova deca u zabavštima slušaju jezik besplatno. Gde su naša deca u odnosu na beogradsku decu? Da li mogu biti isti standardi za svu decu, čak i pod uslovom da su odsečeni

od sveta, ako više nisu u stanju da odu ni na jednu ekskurziju“, komentariše učiteljica iz Kikinde koja je učestvovala u anketi.

Većina ispitanika deli i stav da će primenom koncepta obrazovanja zasnovanog na standardima doći do zanemarivanja vaspitne uloge škole, da nastavnici neće imati vremena da čuju svoje učenike, već da će njihov jedini cilj u nastavi postati realizacija standarda. Na pitanje da li su definisanim standardima postignuća obu-

Stručno usavršavanje nastavnika

Upitnik kao ogledalo

Već krajem septembra nastavnici u Srbiji imaće priliku da sami procene koje kompetencije im nedostaju i da na osnovu tih rezultata naprave plan ličnog profesionalnog razvoja. Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja je, u saradnji sa domaćim i stranim stručnjacima, napravio upitnik za samoprocenu nastavnika kompetencija, koji se trenutno proverava u praksi. Upitnik će krajem ovog meseca biti objavljen na sajtu Zavoda, a nastavnici će moći da ga popune anonimno.

Olivera Todorović, rukovoditeljica Centra za profesionalni razvoj zaposlenih u obrazovanju, podseća da je u martu stupio na snagu novi Pravilnik o stalnom stručnom usavršavanju i sticanju zvanja nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika, u kojem su implementirani standardi kompetencija za nastavničku profesiju.

Ovim pravilnikom je predviđeno da nastavnici, vaspitači i stručni saradnici u periodu od pet go-

dina treba da ostvare 120 bodova, i to 100 bodova kroz seminare, a 20 kroz ostale oblike stručnog usavršavanja. Za svaku od četiri kompetencije (za uže stručnu oblast, podučavanje i učenje, podršku razvoju ličnosti deteta i učenika i komunikaciju i saradnju) moraju da imaju po 16 bodova, a minimum 30 iz prioriteta oblasti stručnog usavršavanja. Prioritetne oblasti na svake tri godine određuje

- Prioritetne oblasti**
- Prevencija nasilja, zlostavljanje i zanemarivanje
  - Prevencija diskriminacije
  - Inkluzija
  - Komunikacijske veštine
  - Učenje da se uči i razvijanje motivacije za učenje
  - Jačanje profesionalnih kapaciteta zaposlenih
  - Saradnja sa roditeljima, učenicima i učeničkim parlamentima
  - Informaciono-komunikacijske tehnologije

je Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja - kaže Todorovića.

Zavod je pripremio Katalog za 2012/13. i 2013/14. godinu po predmetnim oblastima, a u okviru oblasti programi su poredani po kompetencijama. Za programe koji pripadaju odgovarajućoj prioriteta oblasti je navedeno i koja je to oblast, a više ne postoje obavezni i izborni programi.

Nastavnici, vaspitači i stručni saradnici na sajtu Zavoda (www.zuov.gov.rs) mogu da dobiju sve informacije o seminarima koji su najavljeni za izvođenje u narednih mesec dana, kao i sve podatke uključujući odgovarajuće statističke o održanim seminarima (broj održanih seminara, broj polaznika, prosečne ocene po seminaru...). Na sajtu su dostupne i informacije o ustanovama koje su prijavile seminar, kao i osnovne reference o autorima i realizatorima. Od 1. septembra prijavljivanje i odjavljivanje seminara će se vršiti elektronskim putem. D. D.

hvaćeni svi učenici, ispitanici su u većini odgovarali da su standardi namenjeni „prosečnom učeniku“. Učiteljima i nastavnicima ogroman problem predstavlja rad s decom sa dodatnim obrazovnim potrebama. To su ilustrovali činjenicom da, kada su u pitanju talentovana deca, procena o talentu potiče najčešće od roditelja. Škole se, prema njihovom mišljenju, najčešće ne upuštaju u tu procenu, prosvetni radnici nisu obučeni za tu vrstu podrške, a stručne službe, najčešće, nemaju vremena za to.

„Drago mi je što se standardi uvode kako bismo svi mi u različitim odeljenjima davali iste ocene. Da ne bude priče kako je jedna učiteljica vrlo stroga, traži mnogo više i ocenjuje mnogo strože od druge učiteljice“, navodi učiteljica iz Smedereva.

Očekuju podršku

Da bi uspešno primenili standarde, učitelji i nastavnici očekuju podršku Ministarstva prosvete, koje bi trebalo da ojača rad školskih uprava, „da samo se najuspešnije kolege iz struke“. Očekuju podršku u vidu besplatnih seminara za primenu standarda, organizaciju okruglih stolova i panel diskusija, kao i razmene iskustva, pomoć stručne službe u školi, posetu oglednim časovima i slično.

ne škole. Mi talentu ne možemo ništa da pružimo, možemo samo da ga uputimo“, ističe stručni saradnik u osnovnoj školi u Staroj Pazovi.

Vrlo je čest stav da standardi nisu pisale kolege iz struke, već univerzitetski profesori i osobe koje nemaju iskustva u radu s decom osnovnoškolskog uzrasta, a posebno da nisu upoznati s uslovima u kojima funkcionišu škole van Beograda. Tako nastavnik u osnovnoj školi u Leskovcu ističe da je u izradu standarda „trebalo uključiti i ljude van Beograda“.

Promenjeni su i načini vrednovanja znanja učenika. Učitelji i nastavnici kažu da primenom standarda daju više raznovrsnih zadataka u testovima provere znanja. Nešto manje od 50 odsto anketiranih smatra da koncepcija obrazovanja zasnovanog na standardima ne predstavlja novinu u odnosu na raniji način rada. Oni ne vide svrhu niti potrebu da bilo šta menjaju u svom radu i usklađuju sa donetim standardima. Smatraju da je uvođenjem standarda „došlo samo do preimenovanja aktivnosti koje su se godinama unazad odvijale u nastavi“. V. S.

Дани будућности

РОБОТ АСИМО ДОЛАЗИ У СРБИЈУ

У организацији Центра за промоцију науке и Електротехничког факултета у Београду, најавршенији хуманоидни робот на свету долази у Београд, у Задужбину „Илије М. Коларца“, где ће 24. септембра свечано отворити Дане будућности, научнопопуларну манифестацију посвећену роботизи.

Један од највећих проблема при конструисању хуманоидног робота, машине најсличније човеку, био је како га подстаћи да хода, а да не изгуби равнотежу. Решење је седамдесетих година 20. века понудио један од пионира у овој области, српски научник, академик Миомир Вукобратовић, оснивач тзв. Београдске школе роботике, која је у то доба била један од светских центара роботичких истраживања. Вукобратовић је осмислио теорију тачке нула момента. Наиме, код човека, а и код робота, на стопалу постоји тачка где је момент свих сила једнак нули. Чим вредност момента постане већа од нуле, то се регулише повратном спрегом и тако

се робот одржава у равнотежи. Ово решење и данас користе ходајући хуманоидни роботи, као и најпознатији међу њима – АСИМО.

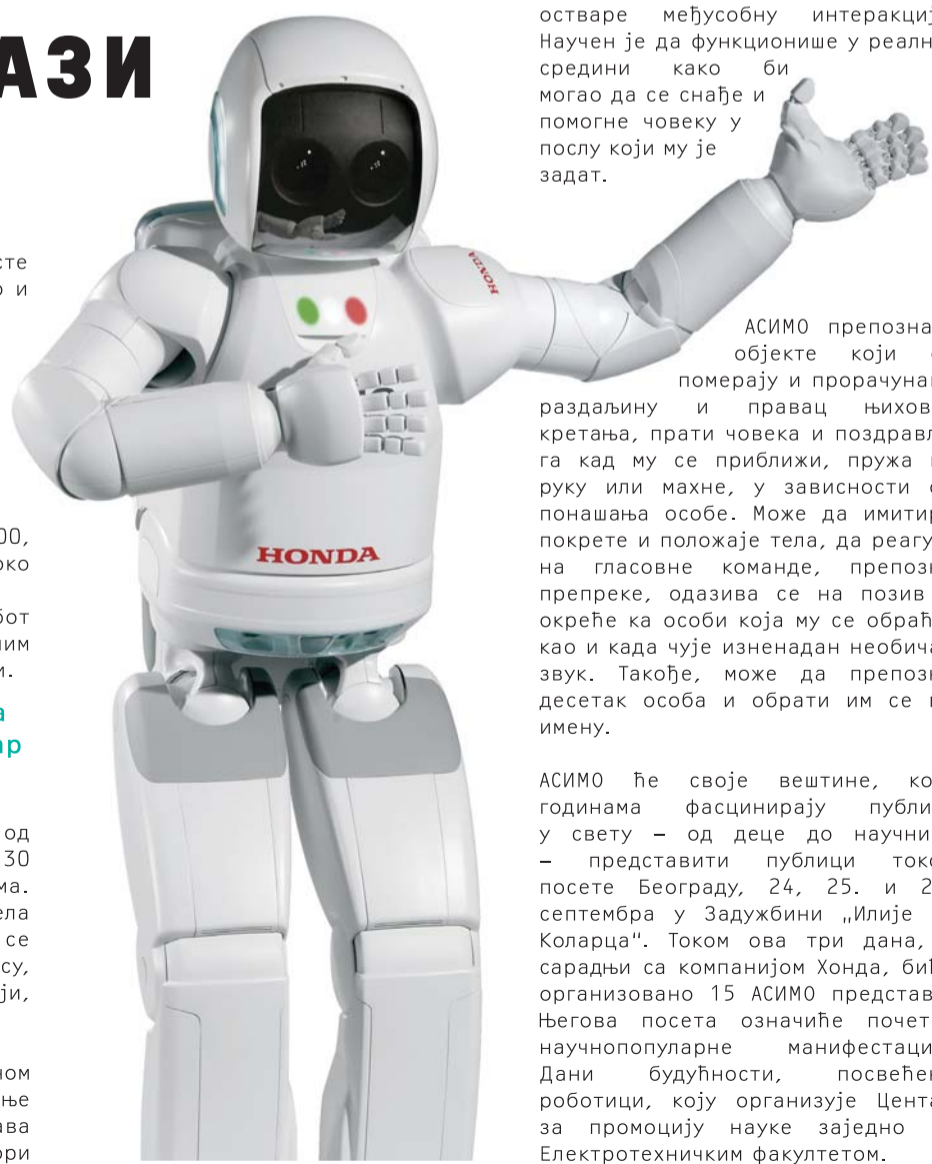

АСИМО је направљен у Хонди 2000. мада је његов развој трајао око деценију и по, још од 1986. Првобитно је замисљен као робот који помаже старим и болесним људима, али за сад није у продаји.

Дани будућности: Роботика
24. септембар – 15. октобар
www.danibuducnosti.rs

Овај робот је нешто ситнији од просечног човека: висок је 130 центиметара и тежак 48 килограма. Направљено је свега пет модела и педесетак ових робота који се физички незнатно разликују, али су, у међувремену, постали паметнији, покретљивији и способнији.

АСИМО може да хода, да трчи брзином од шест километара на сат, савиће се, окреће, плеше и извршава најразличитије задатке. Он и говори

(чак и језик знакова), а последњи направљени примерци могу да остваре међусобну интеракцију. Научен је да функционише у реалној средини како би могао да се снађе и помогне човеку у послу који му је задат.

АСИМО препознаје објекте који се померају и прорачунава раздаљину и правац њиховог кретања, прати човека и поздравља га кад му се приближи, пружа му руку или махне, у зависности од понашања особе. Може да имитира покрете и положаје тела, да реагује на гласовне команде, препозна препреке, одазива се на позив и окреће ка особи која му се обраћа, као и када чује изненадан необичан звук. Такође, може да препозна десетак особа и обрати им се по имену.

АСИМО ће своје вештине, које годинама фасцинирају публику у свету – од деце до научника – представити публици током посете Београду, 24. 25. и 26. септембра у Задужбини „Илије М. Коларца“. Током ова три дана, у сарадњи са компанијом Хонда, биће организовано 15 АСИМО представа. Његова посета означаће почетак научнопопуларне манифестације Дани будућности, посвећене роботизи, коју организује Центар за промоцију науке заједно са Електротехничким факултетом.

ALU 15 година рада

Академија лепих уметности основана је 1997. године. За све ове године постојања прошли смо напоран пут да бисмо стигли до угледа који данас имамо у области образовања. Као прва приватна високошколска установа у пољу уметности, АЛУ је, са поносом можемо рећи, давно прошла све „дечије болести“ и сада се дичи успесима које њени дипломци постижу у нашој земљи и иностранству. Интересантно је напоменути да је АЛУ уједно и први приватни факултет са дозволом за четворогодишње студије у ширем региону.

Наша установа је 2008. ушла у поступак акредитације са жељом да промени статус из факултета у универзитет. Тај поступак још траје и неизвесно је када ће се завршити. Сходно закону и потврђеном мишљењу Министарства просвете и науке, Академија има право уписа студената и на оне студијске програме који су одобрени приликом почетка рада Академије. Легално уписани студенти имају право да заврше студије без обзира на исход нове акредитације. Јула 2012. АЛУ је добила акредитацију првих докторских студија и то за сликарство и драмске уметности.

Детаљније информације налазе се на нашем веб-сајту.

Жеља нам је да што већи број будућих студената дође до информација о томе које студијске програме реализује Академија лепих уметности и који ниво стручности дипломац АЛУ може постићи. Понура из области образовања је сваке године све већа и заиста није лако одабрати установу која заслужује да јој се укаже поверење. Због тога све будуће студенте позивамо да нам се јаве, јер ће у разговору са нама сигурно добити потпуне информације о условима студирања на АЛУ. Надамо се да ћемо им на тај начин олакшати будући избор.

Kreativna drama kao učenje za život

Savremena škola suočena je sa nizom različitih zahteva. Od nje se očekuje da učenike osposobi za buduću profesiju, ali i da deluje vaspitno - da sprečava vršnjačko nasilje, podstiče inkluziju, razvija toleranciju. Ove zadatke treba posmatrati kao deo totaliteta nove savremene vizije školstva, školstva koje se neće baviti usavršavanjem parcijalnih, nepovezanih veština, već će sticanje svih znanja i svi naponi biti usmereni u pravcu učenja za život. Jedan od dostupnih načina da se sva znanja sintetizuju u učenje za život je kreativni dramski proces.

Kreativna drama može se koristiti u okviru školskih kurikula, ali i van nastave, da ojača kompetencije mladih i pripremi ih za život. U nastavnim procesima, kroz stvaranje paralele između ličnih iskustava i gradiva (na primer teksta iz drugog vremena ili kulture), učenik stiče dublje razumevanje materije, a njenom kreativnom interpretacijom razvija sposobnost tumačenja i primene gradiva. Učenje prestaje da bude prostor pritiska i pri-nude, i osvaja se kao sopstveni prostor u ko-

ji mladi rado investiraju vreme, energiju i emocije.

Kreativna drama je posebno važna za usvajanje vrednosti i postizanje vaspitnih ishoda učenja. U bezbednom okruženju igre i fikcije mladi istražuju situacije, moguća rešenja i njihove posledice, upoznaju ličnu snagu i slabosti, ispituju ponašanje i odnos prema drugima u datoj situaciji. Svako ima priliku da predoči svoje vide-nje događaja i razvoja situacije bez osude drugih učesnika; svako može zauzeti i suprotstavljenu poziciju. Na ovaj način mladi čovek uči da sagledava situaciju iz ugla „ne-kog drugog“ i tako da bolje razume osećanja, stavove i ponašanje tog „drugog“. Razvijaju se tolerancija i empatija, i mladi čovek uči da razume i prihvata drugačije poglede na svet.

Projekat IDEAL - Dramska edukacija za interkulturalno učenje / Intercultural Drama Education And Learning bavio se upravo razvojem metodologije za unapređenje socijalnih i interkulturalnih kompetencija mladih u Srbiji kroz dramske igre. U okviru projekta, tim dramskih i plesnih pedagoga radio je sa

oglednim grupama nastavnika u četiri grada u Srbiji - Beogradu, Smederevu, Nišu i Zrenjaninu, na izgradnji tehnika za dramski rad s mladima u cilju unapređenja kulture dijaloga i tolerancije prema različitostima. Osnovu metode predstavlja upravo kreativni dramski proces kao pristup koji se koristi za ostvarivanje učenja.

Rezultat rada stručnjaka, umetnika i pedagoga okupljenih oko projekta IDEAL su dve komplementarne publikacije koje će iz štampe izaći ove jeseni. To su Vodič i Priručnik kroz kreativni dramski proces. Obe publikacije namenjene su nastavnicima i učiteljima i cilj im je da čitaocima upoznaju sa principima, metodama i tehnikama vođenja kreativnog dramskog procesa i njegove primene u obrazovanju dece i mladih za život u otvorenom i solidarnom društvu. Glavna i odgovorna urednica publikacija je Sunčica Milosavljević, urednica je Marina Milivojević-Madarev, izdavač je BAZAART iz Beograda, koji je i nosilac projekta IDEAL. Projekat IDEAL je finansirala Evropske unije kroz program „Podrška civilnom društvu“.

Foto: Aleksandar Papajić

Nacionalni prosvetni savet neće usvajati nastavne planove i programe oglednih profila dok Zavod za unapređenje obrazovanja i vaspitanja ne uvaži principe oko kojih su se članovi NPS saglasili. Naše argumente niko nije osporio. Podsećam da nastavne planove i programe po zakonu donosi NPS i Zavod nema mandat da ne uvaži naše primedbe. Sada čekamo da ministar preseče i da svi zajedno sedne-mo i dogovorimo se kako ćemo raditi.

■ **U ovom trenutku 19 ogleda čeka na razmatranje da bi mogli da budu prevedeni u redovan obrazovni sistem. Oko čega je nastao spor?**

- Prilikom razmatranja nekih ogleda iz područja poljoprivrede i proizvodnje hrane koje smo ranije usvojili, uočili smo nelogičnosti između veoma sličnih profila. Prema utvrđenoj dinamici oko 20 ogleda je trebalo da bude razmatrano ove godine i hteli smo najpre da se dogovorimo principijelno šta hoćemo i da to ispoštujemo, pošto je stručna javnost počela da vrši pritisak da njihovih predmeti budu što više zastupljeni.

■ **Da li je ideja bila da se unapred dogovore oko fonda časova opšteobrazovnih predmeta za sve ogleda?**

- Ne sasvim, jer to ne bi bilo profesionalno. Kao prvo, mi smo insistirali da maksimalni nedeljni fond bude 30 časova, a ne 32, koliko je zakonom dozvoljeno. Zakon se krši jer učenici koji slušaju nastavu na jeziku nacionalne manjine imaju nedeljno dva dodatna časa srpskog kao nematnjeg jezika, dakle, njihov nedeljni fond je 34 časa. Saglasili smo se i da zakonom garantovan minimum opšteobrazovnih sadržaja treba da bude u funkciji razvoja ključnih kompetencija kod svih ogleda. U trogodišnjim srednjim školama to je bar 30 odsto časova za opšteobrazovne predmete (devet časova nedeljno), a kod četvorogodišnjih taj minimum iznosi 40 odsto (12 časova nedeljno). Kroz taj minimum treba da budu zastupljeni svi opšteobrazovni sadržaji koji razvijaju ključne kompetencije.

■ **Šta to znači?**

- Bez obzira čime se neko bavi, bio on pekar, mesar ili finansijski administrator, treba da ima jezičku, matematičku, digitalnu pismenost, osnovne naučne pismenosti, da nauči kako da uči, da ima razvijene socijalne kompetencije... Evropska unija je u opštem obrazovanju definisala samo ključne kompetencije, jer se ne zna koje kvalifikacije će se tražiti u budućnosti. Smatra se da ćete moći da se prilagodite zahtevima tržišta rada, ako ovladate ovim ključnim kompetencijama koje su osnov za celoživotno učenje. Savet je imao niz konkretnih primedbi na plan pet oglednih profila koje nam je ZUOV poslao na razmatranje i tražili smo da se one uvažavaju. Zavod to nije htelo da uradi i sada je na potegu mini-

INTERVJU

Desanka Radunović, predsednica Nacionalnog prosvetnog saveta

Tražimo smanjenje broja časova

star da preseče. Mi smo, recimo, smatrali da finansijski administrator treba da ima bar minimum znanja iz prirodnih nauka, a da veći broj časova matematike, koja je ovde i stručni predmet, bude obezbeđen iz fonda predviđenog za stručna sadržaja. Ili, zašto mesar ne bi imao nijedan čas nedeljno umetnosti, makar kroz integrisani sadržaj?

■ **Ali zar ZUOV nije stručna institucija koja priprema predlog, a NPS donosi konačnu odluku? Nemoguće da direktor ZUOV-a to ne zna.**

- Ogled je u nadležnosti ministra, on odobrava i potpisuje rezultate ogleda. Ali ako pogledate rezultat ogleda, odnosno da on donosi planove i programe za redovan obrazovni si-

stem, to je u ingerenciji Nacionalnog prosvetnog saveta. Za nas je neprihvatljivo da promene na kojima insistiramo čekaju celovitu reformu opšteg srednjeg obrazovanja. Ogledi su razvijani 10 godina i treba da budu uzor za tu započetu reformu. Problem je što je u protekloj deceniji svako ko je razvijao neki ogled radio samostalno i nije bilo eksternog usaglašavanja koje je neophodno. Konačan cilj je da ogledi postanu deo jedinstvenog sistema, a sada pri prelasku u redovan obrazovni sistem imate potpuno atomizovana rešenja, mnogo neopravdanih razlika za slične srednje škole.

■ **U kojoj meri su odnosi na relaciji NPS-ZUOV-Ministarstvo prosvete pod uticajem politike?**

- Mislim da bi bilo dobro da se svi jednom mesečno sastajemo, kako bismo usaglasili naš rad i rešili nedoumice. Nažalost, to se ne dešava. Ja neke stvari najpre saznam od novinara.

■ **Da li će NPS insistirati da se smanji broj časova i u osnovnoj školi? Brojna istraživanja i praksa pokazuju da su deca preopterećena.**

- Mi smo tražili smanjenje broja časova svaki put kada smo dobijali predloge zakona na razmatranje, ali naše mišljenje nije uvaženo. Deca nisu preopterećena, ona bi radila i mnogo više ukoliko ih nešto interesuje. Ali šest ili sedam časova dnevno ovakve nastave, sa nastavnikom koji dikтира i proverava činjenice je neprimerno. Nije samo pitanje smanje-

Foto: Danas

Stranci nisu kreatori reforme

■ **Dokle se stiglo sa reformom gimnazija?**

- Kroz IPA projekat 2009 trenutno se razvijaju standardi za opšte srednje obrazovanje, a uveliko se radi i na konceptu završnih ispita. Dobijen je još jedan evropski projekat, kroz koji će se raditi promena planova i programa opšteobrazovnih sadržaja, ne samo u gimnazijama, već i u srednjim stručnim školama, kao i modernizacija plana i programa u osnovnoj školi. Deo tog projekta je posvećen obuci nastavnika.

■ **Ko će za to biti zadužen?**

- Glavni nosilac aktivnosti su zavodi, naši nastavnici, univerzitetski profesori i drugi stručnjaci. Strani eksperti samo pružaju stručnu pomoć i rukovode projektom.

kan da bude što više „njihovih“ časova, ali ne samo da bi deca naučila bolje gradivo, već da bi uposlili sve svoje nastavnike. Jer ako ih budu uposlili i oni će imati posla da školuju studente. Nisam sigurna da će prelazak na sistem finansiranja po učenicu, što je planirano od 2014, biti urađen kako treba, jer za to treba mnogo priprema.

Pre svega, neophodan je odličan informacioni sistem. Svetska banka je još 2002. godine finansirala izradu informacionog sistema u obrazovanju, ali očigledno nije bilo volje da se to uradi. Dok ne budemo znali ta-

čan broj škola, nastavnika i dece, ne možemo da govorimo o racionalizaciji. Finansiranje po učeniku, a ne po nastavniku treba da obezbedi promene o kojima govorimo. Direktor škole treba da bude autonoman i odgovoran za svoje odluke, a ne politički nameštenik. Roditelji imaju pravo da upisuju svoju decu u školu za koju smatraju da je najbolja, a što više dece ima škola, dobiće više para od države. Direktor kao pravi domaćin onda izabere najmanji broj najboljih nastavnika kako bi njegova škola postigla vrhunske rezultate. Svaki taj nastavnik treba da dobije dobru platu da bi bio motivisan. Cilj je da se sa što manje kvalifikovanih ljudi dobije što bolji rezultat, a ne da imate veliki broj zaposlenih koji se zbog male plate neće previše truditi da dobro rade svoj posao. V.S.

Desanka Radunović
Naše argumente niko nije osporio

nja fonda časova, tu je jednoscenski rad, drugačiji metodički pristup...
■ **To što navodite svi govore. Zašto se ništa ne menja?**

- Kod nas se nastavnici finansiraju po normi, dakle oni moraju da imaju određeni broj časova da bi dobili platu. Stručna društva i svaki fakultet koji školuje nastavnike vrše veliki prit-

NE DROGAMA! DROGA UBIJA!

Zloupotrebe droga otkrijte brzo i jednostavno – DOA testovima

BRZI DIJAGNOSTIČKI TESTOVI ZA DROGE rezultat za 5 minuta

- * OPIJATI (OPI) (morfijum, heroin)
- * MARIHUANA (THC)
- * EKSTAZI (MDMA)
- * KOKAIN (COC)
- * BENZODIAZEPINI (BZD)
- * METADON (MTD) i drugi testovi

* DOA 5 PANEL TEST CARD

(amfetamin, kokain, ekstazi, heroin, marihuana)

* DOA 10 PANEL TEST STRIP

(amfetamin, barbiturati, benzodiazepini, buprenorfin, kokain, metadon, ekstazi, opijati, fenciklidin, kanabinoidi)

Pojedinačni test

Panel – DOA 5

Pakovanje 10 DOA panel testa

Kontrolna zona

Test zona

Prozor za očitavanje rezultata

Panel – DOA 10

Testovi za droge najvišeg kvaliteta sa CE sertifikatom
Za otkrivanje prisustva svih najčešće zloupotrebljivanih droga

BRZI, POUZDANI, OSETLJIVI
JEDNOSTAVNI ZA UPOTREBU

NAČIN UPOTREBE:

1. Sve materijale i uzorke dovesti na sobnu temperaturu
2. Izvaditi test karticu iz zavarene folije
3. Uzeti uzorak pipetom
4. Napuniti uzorkom urina otvor za uzorak na pločici testa ukapavanjem pomoću pipete
5. Očitati rezultat nakon 5 minuta

Uvoznik i distributer: MP BIO d.o.o.

Kontakt telefoni: 011/242 1949 ili 011/242 1972

Novi kredit Erste Banke za mlade

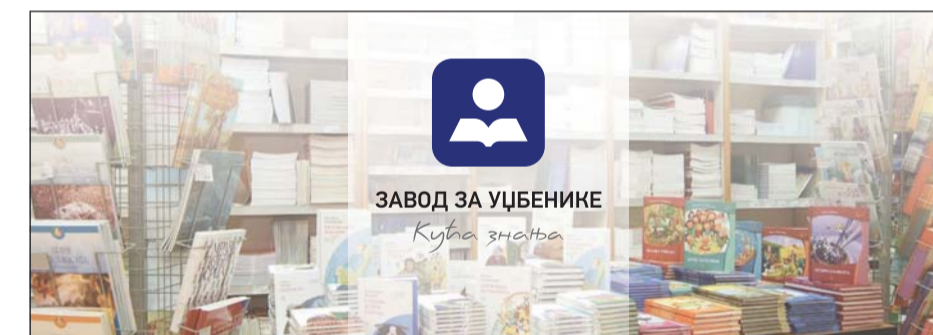
Erste Banka je proširila namenu dosadašnjeg kredita za školovanje i finansiranje potreba klijenata mlade generacije objedinila u novi „Kredit za mlade“.

Osim plaćanja školarine na visokim školama i fakultetima, od sada je pomoću kredita za mlade moguće platiti i kurseve, seminare, radno-studijska putovanja i druge aktivnosti vezane za stručno usavršavanje, kao i obuku i polaganje vozačkog ispita.

Kredit za mlade je dinarski, sa kamatnom stopom koja je nekoliko procentnih poena niža nego kod standardnog gotovinskog kredita.

Maksimalan iznos kredita je 300.000 dinara, a rok vraćanja 36 meseci. Jedna od prednosti kredita za mlade je mogućnost uzimanja grejs perioda do 48 meseci, tokom kojih se ne otplaćuje glavnica, već samo kamata. U trenutku podnošenja zahteva potrebno je da osoba ima manje od 30 godina kako bi mogla da koristi ovaj kredit.

Proširena namena dosadašnjeg kredita za školovanje: od sada i finansiranje pohađanja kurseva i seminara, polaganja vozačkog ispita...

PRODAJNA MESTA UČBENIKA ZA ŠKOLSKU 2012/2013

KNJIŽARE ZAVODA ZA UČBENIKE:

RADNO VREME OD 27. 8. DO 15. 9. 2012.
RADNIM DANOM OD 8 DO 21 ČAS, SUBOTOM OD 8 DO 20 ČASOVA

BEOGRAD

Obilihev venač 5

011/2630-763 (za osnovnu školu)

Obilihev venač 5

011/2638-405 (za srednju školu)

Kosovska 45, 011/3227-088

Palmotičeva 1a, 011/3224-706

Vukasovićeva 50, 011/3594-835

Milorada Jovanovića 11, 011/3051-966

Hala „Piniki“, Gradski park 2a, Zemun

Jurija Gagarina 14a, („BELVILLE“) 011/6302-227

Michajla Pušina 167 (OPŠTINA NOVI BEOGRAD)

NOVI SAD

Sremaska 7, 021/662-4433

Matiće srpske 1, 021/417-625

NIŠ

Trg Kralja Aleksandra 3, 018/511-428

KOSOVSKA MITROVIĆA

Vlade Vukotičevića 1, 028/425-111

KNJIŽARE SLUŽBENOG GLASNIKA:

Bulevar Despota Stefana 1a, 011/3031-903

Vojskovoje Stepe 68, 011/3095-174

Bulevar Kralja Aleksandra 85, 011/3088-174

Mačenzićeva 26, 011/3085-355

Zemun, Zmaj Jovina 21, 011/3730-466

Banovo brdo, Poješka 126, 011/3573-744

OSTALA PRODAJNA MESTA:

STUDENTSKI TRG

Studentski trg 6, 011/2185-295

UNESCO TRADE, Vlačkovićaeva 11, 011/3346-831

SOPIKOM, Sarajevska 28, 011/2642-068

Knjižare „STYLOS“ group

UČBENICI ZAVODA MOGU SE KUPITI U 50

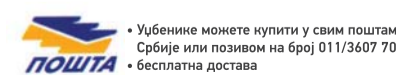
GRADOVA ŠIROM SRBIJE:

Aleksinac, Bujanovac, Vršac, Pirot, Ivanjica,

Jagodina, Kikinda, Kraljevo, Leskovac,

Mladenovac, Novi Pazar, Pančevo, Ruma,

Sombor, Subotica, Kragujevac, Inđija...

• Škola za roditelje •
**SVAKA KNJIGA
400 dinara!***

*Za tri i više kupljenih knjiga sa akcije.

Za naslove na akciji ne važe ostali popusti. Popust se može ostvariti u knjižarama Delfi i Laguninim klubovima čitalaca. Akcija važi od 20. avgusta do 20. septembra.

Laguna
www.laguna.rs

DELFI
www.delfi.rs

POGLEDI

Kome ponavljanje razreda koristi

Piše: **Dušica Malinić**

Poslednjih nedelja u našim medijima posebno je aktuelna priča o ozbiljnom, ali dugo vremena marginalizovanom fenomenu koji se zove ponavljanje razreda. Povod za raspravu u stručnim krugovima jeste podatak da je Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) predložila zemljama Evropske unije da ukinu ponavljanje razreda, uz obrazloženje da je ova mera neefikasna i ekonomski neisplativa.

U nekim zemljama Evrope već se mogu čuti prve reakcije na ovu preporuku, a nisu izostali ni komentari stručne javnosti u Srbiji. Ponovo se nameće pitanje da li je ponavljanje razreda smislena mera? Ako jeste, postavlja se pitanje za koga: učenika, roditelja, nastavnika, školu ili državu?

Sedamdesetih godina prošlog veka ponavljanje razreda je opaženo kao gorući svetski problem, a iznalaženje načina za suzbijanje ove pojave smatrano je zadatkom visokog prioriteta. U nekim zemljama preduzete su određene mere, ponavljanje je ukinuto, a omogućeno je automatsko prevođenje učenika u naredni razred ili prevođenje pod određenim uslovima. U tom periodu i u našoj zemlji obrazovna zajednica intenzivno je razmatrala opravdanost, efikasnost i isplativost ponavljanja razreda. Sučeljavane mišljenja i stavova različitih obrazovnih eksperata podelilo je stručnu javnost na one koji podržavaju ponavljanje i one koji su protiv njega. Obe grupe su svoje stavove potkrepile jakim argumentima.

Oni koji su zagovarali ponavljanje smatrali su da učenicima ne treba povlađivati u neznanju i da im ne treba dozvoliti da se provlače kroz školu, jer im se tako život uništava više nego ponavljanjem. Osim toga, ponavljanje služi da se zaštite vredni i marljivi učenici, pa bi ukidanje ponavljanja značilo da škola i država otvoreno podržavaju lenjivce i neradnike. Konačno, za pristalice ove mere svrha ponavljanje videna je u očuvanju kvaliteta znanja i autoriteta škole i nastavnika.

Protivnici ponavljanja smatrali su da je ova mera u suprotnosti sa osnovnim pedagoškim načelima, a kao glavni argument za njeno ukidanje navodili su podatak da ponavljanje ne daje očekivane rezultate. Većina učenika u ponovljenom razredu ne nauči ništa više nego što je ranije znala, a pritom se suočava sa brojnim, negativnim posledicama kao što su: gubitak poverenje u sopstvene sposobnosti, snižavanje samopoštovanja, povlačenje u sebe i socijalna izolovanost, otpor prema autoritetu, opažanje škole kao nemotivirajuće sredine za učenje. Pošto gotovo ništa više ne nauče, na gubitku su i nastavnici, jer uzalud troše svoje resurse trudeći se po drugi put da ponovce nauče jedno te isto. Na kraju, ponavljanjem razreda povećavaju se troškovi školovanja, pa je, dugoročno gledano, pored učenika, njegove porodice, nastavnika i država na velikom gubitku. Pitanje je, za koga ponavljanje ima smisla ako niko nije na dobitku.

I posle više od tri decenije pomenuti argumenti nisu izgubili na svojoj aktuelnosti. I danas u našoj obrazovnoj zajednici postoje oni koji su za ukidanje i oni koji nisu za ukidanje ove mere. Ipak, prema podacima nekih istraživanja, većina nastavnika, bez obzira kojoj grupi pripada, saglasna je da broj ponovaca u osnovnoj školi nije realan, da treba da ih bude znatno više, ali da iz različitih razloga veliki broj učenika ne ponavlja.

Ponavljanje razreda često vodi ka otuđivanju učenika od škole, pa u nekim slučajevima i njenom napuštanju. Iz perspektive nastavnika, ponavljanje razreda najčešće je viđeno kao posledica učeničke lenjosti i nezainteresovanosti za školu. Mnogi nastavnici ističu da za slabe učenike učenje nije „in“! Ipak, mora se postaviti pitanje, zašto učenici nisu zainteresovani i motivisani za nastavu? Da li je problem neuspeha samo posledica njihovih individualnih potencijala? Da li se izostanak interesovanja učenika može posmatrati delom i kao posledica stručne i pedagoške nekompetentnosti nastavnika? Ili je nezainteresovanost učenika za nastavu proizvod neizazovnog, nefunkcionalnog i obimnog gradivo koje nije podržano adekvatnom metodičkom aparaturom? Tek, za ponavljanje razreda ne može biti odgovoran samo učenik, jer u nastavnom procesu on ne obrazuje samog sebe. Odgovornost za ponavljanje treba da snosi i nastavnik, jer je obrazovanje interaktivan proces u kome je uloga nastavnika jasno apostrofirana. Odgovornost je i na državi koja mora da uskladi obrazovnu politiku sa zahtevima savremenog društva u kome su jasno definisane nove uloge i identiteti u odnosu na vreme koje je iza nas. Modernizacija nastavnog procesa može uticati na smanjenje broja neuspešnih učenika.

Dosađajna profesionalna iskustva u oblasti obrazovanja nisu me uverila u prednosti primene ponavljanja razreda, ni na makro, ni na mikro nivou. Verujem da će ponavljanje razreda još neko vreme biti deo naše regulative, jer pre nego što se zakon promeni, neophodno je ispitati uobičajene pretpostavke i uverenja o ovom fenomenu. Pažnju treba usmeriti na već postojeća sistemski rešenja pomoći neuspešnim učenicima u školi. Tu na prvom mestu mislim na dopunsku nastavu, koja se u mnogim školama ne održava, a ako se održava, onda je to na isti način kao i redovna nastava samo sa manjim brojem učenika. Još pre nekoliko decenija utvrđeno je da dopunska nastava ne ispunjava svoju funkciju, ali, nažalost, ništa nije učinjeno da se ova praksa promeni. Jedno od novijih sistemskih rešenja je i izrada individualnih obrazovnih planova (IOP) za učenike koji imaju teškoće u savladavanju nastavnog gradiva, ali u praksi često nastavnici, stručni saradnici i roditelji imaju problem u njegovoj primeni. Takođe, moramo imati u vidu da načini, ponudeni modeli i alternative koje su neke druge zemlje odabrale za rešavanje ovog problema, ne mogu biti direktno preslikani u naš školski sistem. Njihova adaptacija mora biti suštinska, ne formalna, kako ne bismo dobili samo dobre teorijske konstrukte, već održiva rešenja u praksi od kojih korist imaju svi.

Autorka je istraživač saradnik na Institutu za pedagoška istraživanja u Beogradu

Studentska migracija beleži procvat u Evropi

Holandija laka za integraciju, Nemačka nudi ustupke

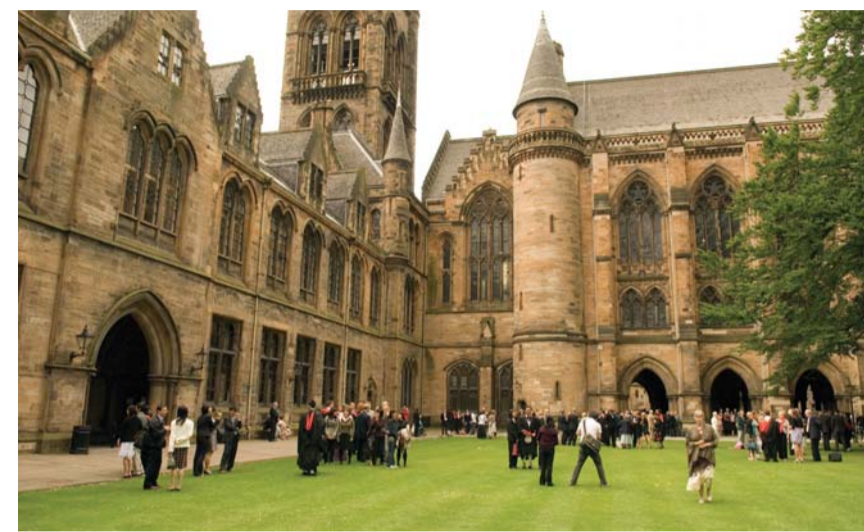
Vatra se gasi vatrom, reči će neki imajući u vidu da uprkos finansijskoj krizi EU sve više investira u obrazovanje. Tako je Evropska komisija nedavno predstavila svoj svegodišnji finansijski okvir (2014 - 2020), koji predlaže povećanje izdvajanja za nauku i obrazovanje za čak 70 odsto.

Činjenica da se većina evropskih zemalja prosto utrkuju ne bi li privukli što više stranih studenata i, što je najvažnije, zadržali ih i po završetku studija, ne treba da čudi ako se ima u vidu da je Evropi kao i ostatku sveta potrebna visokoobrazovana radna snaga.

Studentska migracija beleži procvat u Evropi, pokazuje statistika. Prema podacima Uneska, više od 850.000 studenata koji nisu sa Starog kontinenta upisali su studije u Evropi 2010, što je znatno povećanje u odnosu na 660.000, zabeleženo 2005. Evropske zemlje, međutim, za razliku od destinacija poput Australije, Kanade i SAD, gde je lakše steći državljanstvo, a gde se nudi i više prilika za socijalnu mobilnost, suočavaju se sa problemom da zadrže studente po sticanju diploma. „Veliki broj studenata odlazi na studije u inostranstvo, što je rezultat strateškog planiranja karijere. Oni, međutim, nisu zainteresovani za stalno nastanjenje u Evropi“, ističe Vei Sen, saradnik za Kinu na fakultetu Eška za menadžment u Francuskoj.

Iako pojedine evropske države prirodno privlače studente iz specifičnih zemalja, primer Francuske, koja uživa popularnost među Afrikanima iz država francuskog govornog područja, ostale zemlje na sve načine nastoje da se nametnu među strancima.

Prema podacima za ovu godinu koje je objavila nevladina organizacija Migrejšen polici grup, upoređene su strategije i stopa uspeha u

Univerzitet u Bolonji

pet evropskih zemalja - Nemačka, Francuska, Britanija, Holandija i Švedska - po kriterijumu privlačnosti i zadržavanja neevropskih studenata. Utvrđeno je, na primer, da Holandiji polazi za rukom da i nakon završetka studija zadrži mlade stručnjake u zemlji. Ne samo zbog dobrog sistema vrednovanja diploma, već i zbog lakših birokratskih procedura.

Ipak, na pitanje da li bi ostali u zemlji gde završavaju doktorske studije oni koji su iz Holandije, izjasnili su se da bi ostali za razliku od studenata iz Francuske ili Britanije. Nivo jezičke spretnosti među stranim studentima veći je u Britaniji, Francuskoj i Nemačkoj nego u Švedskoj, jer je jezik kojim se govori u prve tri zemlje rasprostranjeniji u svetu.

Iako svih pet zemalja nude programe na engleskom jeziku, život u Nemačkoj ili Francuskoj čini se da je u neku ruku teži bez znanja nacionalnih jezika. Ipak, to ne umanjuje procenat studenata spremnih da ostanu na duži period - pet ili više godina po završetku studija.

Prema novom zakonu, svršenim studentima iz inostranstva u Nemačkoj dato je više vremena da pronađu zaposlenje - 18 umesto 12 meseci, a i sticanje stalnog boravka je mnogo lakše naročito ako pri tom tečno govore nemački jezik. Na kraju krajeva za većinu studenata od presudnog značaja prilikom odlučivanja gde će studirati jeste reputacija univerziteta i program studiranja.

I. Š. M.

ŠKOLARINE U EVROPI

Na univerzitetima u Austriji školarinu ne plaćaju studenti iz EU, Švajcarske i slabo razvijenih zemalja. Ostali plaćaju školarinu od 336 evra po semestru. Svi studenti su u obavezi da plaćaju članarinu od 16.89 evra po semestru za članstvo u Austrijsku studentsku uniju.

Univerzitetsko obrazovanje u Danskoj je besplatno za studente iz EU i Švajcarske. Za ostale školarina iznosi od 6.000 evra do 16.000 evra po godini. Stipendije su dostupne i za studente iz EU zemalja i neevropskih studenata.

Bez obzira na nacionalnost, školarina za bačelor diplome i doktorske programe u Finskoj se ne plaća. Isto važi i za većinu master programa za Fince, studente iz EU i Švajcarske.

Francuska je jedna od najpopularnijih zemalja i ima veoma pristupačne školarine, koje se kreću u proseku između 150 i 550 evra po semestru za bačelor diplome, dok su školarine još niže za master i doktorske programe.

Nemačka je, takođe, jedna od zemalja koja ulaže značajna sredstva u obrazovanje. Iznos školarine zavisi od federalne države i kreće se od 50 do maksimum 500 evra po semestru.

Studentske školarine u Italiji zavise od univerziteta i prihoda porodice studenta. Isto važi i za studente iz EU i Švajcarske. Na državnim univerzitetima godišnja školarina iznosi između 150 i 3.500 evra u zavisnosti od primanja porodice i željenog univerziteta. Studiranje na privatnim univerzitetima košta i do 16.000 evra godišnje.

Studiranje u Holandiji za studente iz zemalja EU iznosi 1.771 evra, dok je iznos za studente iz zemalja koje nisu članice Unije dostiže 8.000 evra.

Visoko obrazovanje u Norveškoj se smatra besplatnim za sve, iako na državnim univerzitetima studenti moraju da izdvoje male sume po semestru koje se kreću od 39 do 79 evra.

Britanija je veoma dugo važila za zemlju sa vrlo niskom cenom školarine. Vlada u Londonu nedavno je dozvolila univerzitetima da podignu cenu studiranja. U Britaniji postoje dve tarife u zavisnosti od toga da li ste domaći ili strani student. U prvu grupu spadaju ne samo Britanci, već i studenti iz EU i Švajcarske, a za njih važi cena od 4.200 evra do maksimum 10.000 evra po godini. Studenti koji ne pripadaju prvoj grupi plaćaju od 4.200 evra do čak 21.000 po godini.

ГЛАСНИК ЈП СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК – ЈЕДИНИ ЗАКОНОМ ОВЛАШТЕН ИЗДАВАЧ СЛУЖБЕНИХ ГЛАСИЛА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ!

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК

Републички прописи којима се уређују:

- Наставни планови и програми образовања
- Простор, опрема и наставна средства
- Програм приправничког стажа
- Програми усавршавања и оспособљавања наставника и сарадника у основним и средњим школама
- Други акти за које је то законом одређено

Информације о прописима и другим актима Републике Србије из области образовања и васпитања – СЛУЖБЕНЕ, ТАЧНЕ, ПОТПУНЕ, АЖУРНЕ!

ГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ЗА 2013. ГОДИНУ НА ЕЛЕКТРОНСКО ИЗДАЊЕ – 11.450,00 дин.
(ПДВ урачунат у цену)

Информације на телефон 011/30 60 359 или на e-mail: pretplata@slglasnik.com
www.slglasnik.com

EU European University
Belgrade, Budimska 8, Carigradska 28, Tel: +381 11 3341-583, Fax: 3229-392
www.eu.ac.rs; e-mail: eu@eu.ac.rs

Evropski Univerzitet kao samostalna naučno-obrazovna ustanova je akreditovan od strane Nacionalnog saveta i Komisije za akreditaciju, a dozvolu za rad je dobio od strane Ministarstva prosvete i nauke Republike Srbije.

Evropa je multikulturalna i multijezička sredina u kojoj se komunicira na preko sedamdeset jezika. Potreba za komunikacijom je sve prisutnija i zato je važno poznavati kulture i način komunikacije koji nisu svuda isti. Svest o postojanju razlika nam omogućava da efikasno ostvarujemo ciljeve i još neposrednije poslujeemo i sa državama Evropske unije, Rusijom, Amerikom, Brazilom i drugim državama sveta.

Na Evropskom Univerzitetu se posebno izučavaju oblasti **marketinga, biznisa, kulturne raznolikosti, turizma, hotelijerstva, bankarstva, menadžerskog odlučivanja, modernog menadžmenta, inženjerskog menadžmenta**, a intezivno se uče engleski, francuski, italijanski, nemački, ruski...

Na osnovnim akademskim studijama nastava traje četiri godine i po završetku studenti stiču 240 ESPB.

U toku je upis nove generacije studenata na:
**Osnovne akademske studije
Master akademske studije
Doktorske akademske studije**

Rektor Evropskog Univerziteta prof. dr Milija Zečević odobrava **10 stipendija** za upis na I godinu osnovnih akademskih studija i **5 stipendija** za upis na master akademske studije

Prijave i upis: **svakog radnog dana i subotom 09:00 - 17:00**
Beograd, Vojvode Dobrnjca 15
011 3392 996; 3392 992; 3392 727

Na **jednogodišnjim master akademskim studijama** se izučavaju predmeti iz oblasti **evropskog marketinga, evropskog kulturnog okruženja, evropskog biznisa**, a završni master radovi su iz oblasti evropskog biznisa i marketinga u bankarstvu, modnoj industriji, automobilskoj industriji, turizmu, hotelijerstvu, prehrambenoj industriji, energetici, novim tehnologijama. Posle završenih jednogodišnjih master akademskih studija stiče se **master diploma – 300 ESPB**.

Trogodišnje **evropske doktorske studije** su u funkciji evropskih integracionih procesa i u funkciji internacionalnih relacija, internacionalnog biznisa i internacionalnog menadžmenta

Sve ove discipline su u funkciji mira, boljeg života i progressa i prosperiteta mlade generacije.

Priključite nam se u energiji znanja, stvaralaštva i uspeha!

BUDITE STUDENTI, MAGISTRANTI I DOKTORANTI EVROPSKOG UNIVERZITETA.

Dobrodošli!
Beograd, Vojvode Dobrnjca 15

Rektor Evropskog Univerziteta, prof. dr Milija Zečević sa profesorima i studentima na svečanosti dodeli diploma

ДА УЧИТЕ И НАУЧИТЕ У ПРИЈАТЕЉСКОМ ОКРУЖЕЊУ!

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА УНИОН У БЕОГРАДУ

Тел: + 381 11 2095-500, 2095-501, 319-63-77 и факс: 319-63-79
www.pravnifakultet.rs; info@pravnifakultet.rs

Правни факултет Универзитета Унион у Београду основан је 2001. Решењем Министарства просвете и спорта регистрован је у новембру 2001, а 4.12.2008. акредитован Одлуком Министарства просвете. Студијски програми су усаглашени са програмима европских факултета, а посебна пажња се посвећује споју теорије и праксе у циљу успешне примене стеченог знања. Настава се организује у малим групама које омогућавају квалитетан рад, уз узорну доступност наставника. Квалитету наставе допринос дају и стручне екскурзије, летње школе у адвокатским канцеларијама и учествовање у раду факултетских правних клиника. Поред свих редовних облика наставе, студенти стичу и практична знања и искуства кроз сарадњу са различитим институцијама. Факултет за своје студенте организује додатне активности и обуке, као и практичне вежбе, посете државним органима, стручне екскурзије (напр. посете европским институцијама), разноврсне програме стручне праксе у судовима, органима државне управе, адвокатским канцеларијама, научним институтима и правним клиникама. У циљу помоћи студентима у проналажењу прилика за даље усавршавање, стицање праксе и запошљавање основан је Центар за помоћ студентима у професионалној оријентацији и запошљавању.

Тим наших студената је четири пута успешно представљао Србију на најпрестижнијем међународном такмичењу у области Међународног јавног права, *Philip C. Jessup Law Moot Court Competition*, а неки су наставили студије на престижним универзитетима у иностранству.

Препознатљив допринос у настави даје и група младих наставника која се школовала на престижним иностраним факултетима као што су London School of Economics, Sorbonne, Columbia University, Central European University, University of Connecticut, University of Leicester и др.

Дипломираним правницима Правног факултета Универзитета Унион у Београду, који испуњавају друге услове прописане законом, пружа се могућност полагања правосудног испита, запослења у правосудним органима, органима државне управе, јавним установама као и у приватном сектору.

ДА УЧИТЕ И НАУЧИТЕ У ПРИЈАТЕЉСКОМ ОКРУЖЕЊУ!

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА УНИОН У БЕОГРАДУ
Нови Београд, Гоце Делчева 36
Тел: + 381 11 2095-501, 209 55 81, 319 63 77, 319 63 80.
www.pravnifakultet.rs; info@pravnifakultet.rs

Акредитован Одлуком Комисије за акредитацију и проверу квалитета
бр. 612-00-668/2008-04 од 04.12. 2008. године

расписује

КОНКУРС

ЗА УПИС СТУДЕНАТА НА АКРЕДИТОВАНЕ ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ
ЗА ШКОЛСКУ 2012/2013 ГОДИНУ

ФАКУЛТЕТ ВРШИ УПИС:

- до 200 студената на прву годину студија;
- на остале године студија;

Основне академске студије трају четири године, а мастер академске студије трају једну годину, у складу са Болоњском декларацијом.

Право уписа на прву годину студија имају кандидати са завршеном средњом школом у трајању од четири године.

Редослед кандидата за упис на прву годину студија утврђује се на основу успеха из средње школе и резултата теста провере способности и склоности праву.

СЕПТЕМБАРСКИ УПИСНИ РОК

- пријављивање на конкурс вршиће се од 3. до 11. септембра 2012. године;
- полагање теста провере способности и склоности праву обавиће се 13. септембра 2012. године;
- редослед кандидата биће објављен до 14. септембра 2012. године;
- упис примљених студената вршиће се у периоду од 17. до 28. септембра 2012. године.

Школарина за једну годину основних и мастер студија износи 2000 евра у динарској противвредности, уз могућност плаћања у ратама до маја наредне године.

Плаћањем школарине у целокупном износу, стиче се право на полуст од 10%.

У цену школарине основних студија урачунати су и учбеници, а полагање испита се не наплаћује, без обзира на број полагања.

Наставници су: проф. др др h.c. Владимир Водинелић, проф. др др h.c. mult. Војин Димитријевић, проф. др Душан Китић, проф. др Весна Ракић-Водинелић, проф. др *emeritus* Момчило Грубач, проф. др Драгољуб Поповић, проф. др Зоран Ивошевић, проф. др Богољуб Милосављевић, проф. др Небојша Шаркић, проф. др Наташа Мрвић Петровић, проф. др Драгана Кнежић Поповић, проф. др Златко Стефановић, проф. др Александра Чавошки, проф. др Слађана Јовановић, проф. др Виолета Беширевић и други еминентни стручњаци из земље и иностранства.

Kreditni proizvodi Banca Intesa za lagodnije finansiranje troškova školovanja

Bilo da je reč o finansiranju obrazovnih usluga ili kupovini neophodnog školskog pribora, kreditni proizvodi Banca Intesa omogućuje građanima da navedene troškove izmiruju postepeno, bez naglog opterećivanja kućnog budžeta. Za plaćanje obrazovnih usluga, klijentima Banca Intesa na raspolaganju su potrošački krediti sa ili bez valutne klauzule. Dinarski potrošački kredit građanima je dostupan bez učešća u iznosu do 800.000 dinara, sa rokom otplate do 60 meseci i uz kamatnu stopu koja je u prva 24 meseca fiksna i za klijente banke iznosi 19,97 odsto na godišnjem nivou, a po isteku ovog perioda definiše se kao šestomesečni belibor plus 9 odsto. Potrošački zajam indeksiran u evrima Banca Intesa plasira u iznosu do 8.000 evra uz minimalno učešće od 30 odsto od iznosa profakture i sa rokom otplate do 84 meseca. Kamatna stopa za ovaj kreditni model je takođe fiksna u prva 24 meseca otplate i iznosi 13,20 odsto na godišnjem nivou za klijente banke, dok se posle ovog perioda obračunava kao šestomesečni euribor plus 12,20 odsto. Pri apliciranju za potrošačke kredite potrebno je priložiti predračun obrazovne ustanove, a Banka će po odobrenju kreditnog zahteva izvršiti prenos sredstava na račun te institucije.

Takođe, posle sezone godišnjih odmora nabavka udžbenika i potrebnog školskog pribora za veliki broj porodica predstavlja značajan trošak. Kako bi klijentima obezbedila kupovinu pod najpovoljnijim uslovima, Banca Intesa je uspostavila poslovnu saradnju sa najboljim trgovcima u zemlji, te korisnici kreditnih kartica Banke imaju mogućnost da na više od 2.500 prodajnih mesta širom zemlje plaćaju robu i usluge na do 12 jednakih mesečnih rata bez kamate.

Reprezentativni primer za klijente **

Vrsta kredita	Ptrošački kredit u dinarima		
Valuta kredita	RSD		
Kriterijum za indeksiranje	Nema kriterijuma za indeksiranje		
Iznos profakture	200.000 RSD	400.000 RSD	800.000 RSD
Iznos kredita	200.000 RSD	400.000 RSD	800.000 RSD
Period otplate	24 meseca	48 meseci	60 meseci
Mesečna rata	10.020 RSD	11.824 RSD	20.469 RSD
Kamatna stopa (na godišnjem nivou)	19,97% fiksna	9,97% fiksna, prvih 24 meseca a nakon toga 6M BELIBOR + 9%, promenljiva*	
EKS (na godišnjem nivou)	21,43%	20,70%	20,55%
Troškovi koji padaju na teret korisnika, poznati su u trenutku oglašavanja i ulaze u obračun efektivne kamatne stope			
Naknada za obradu kreditnog zahteva	2.000 RSD	4.000 RSD	8.000 RSD
3 menice	150 RSD	150 RSD	150 RSD
Trošak Kreditnog biroa	205 RSD	205 RSD	205 RSD

* Kamatna stopa se uskladjuje 25. maja i 25. novembra sa vrednošću 6M BELIBOR poslednjeg dana u prethodnom mesecu (april / oktobar) i primenjuje se za naredni šestomesečni period. Visina kamatne stope prilikom puštanja kredita u tečaj utvrđuje se na bazi vrednosti 6M BELIBOR, koja se primenjuje za tekući šestomesečni period. Prilikom iskazivanja kamatne stope uzet 6M BELIBOR na dan 30. 04. 2012. godine koji iznosi 10,97%.

** Fizičko lice koje prima platu ili penziju preko tekućeg računa u Banca Intesa.

Reprezentativni primer za klijente **

Vrsta kredita	Ptrošački kredit indeksiran u evrima		
Valuta kredita	EUR		
Kriterijumi za indeksiranje	U dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu NBS		
Iznos profakture	1.500 EUR	4.000 EUR	7.000 EUR
Iznos kredita	1.050 EUR	2.800 EUR	4.900 EUR
Učešće	450 EUR	1.200 EUR	2.100 EUR
Period otplate	24 meseca	48 meseci	84 meseci
Mesečna rata	49,66 EUR	74,38 EUR	87,73 EUR
Kamatna stopa na godišnjem nivou	13,20%, fiksna	13,20%, fiksna prvih 24 meseca a nakon toga 6M EURIBOR + 12,20%, promenljiva*	
EKS (na godišnjem nivou)	14,69%	13,88%	13,60%
Troškovi koji padaju na teret korisnika, poznati su u trenutku oglašavanja i ulaze u obračun efektivne kamatne stope			
Naknada za obradu kreditnog zahteva	10,50 EUR	28 EUR	49 EUR
3 menice	150 RSD	150 RSD	150 RSD
Izveštaj Kreditnog biroa	205 RSD	205 RSD	205 RSD

* Kamatna stopa se uskladjuje 25. maja i 25. novembra sa vrednošću 6M EURIBOR poslednjeg dana u prethodnom mesecu (april / oktobar) i primenjuje se za naredni šestomesečni period. Visina kamatne stope prilikom puštanja kredita u tečaj utvrđuje se na bazi vrednosti 6M EURIBOR, koja se primenjuje za tekući šestomesečni period. Prilikom iskazivanja kamatne stope uzet 6M EURIBOR na dan 30. 04. 2012. godine koji iznosi 1%.

** Fizičko lice koje prima platu ili penziju preko tekućeg računa u Banca Intesa.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

Краљице Марије 16, 11120 Београд 35

www.mas.bg.ac.rs

Врхунско знање из области машинске технике и инжењерства које ћете стећи на нашем факултету, отвориће вам многобројне могућности за даље напредовање и усавршавање. Своје место можете да нађете на Основним академским студијама, Мастер студијама и Докторским студијама.

Диплома Машинског факултета Универзитета у Београду је призната свуда у свету.

Тел: 011/3302-205, електронска пошта: se_nast@mas.bg.ac.rs
http://www.mas.bg.ac.rs/upis/zastomf.html http://www.mas.bg.ac.rs/upis/index.html

ИЗДАЊА ЗА ПРИПРЕМНИ ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ

МАША И РАША

Маша и Раша –
развој говора
470,00 дин.

Маша и Раша –
упознавање околине
470,00 дин.

Маша и Раша – први
кораћи у математици
550,00 дин.

**ПРВИ ПУТ
У СРБИЈИ!**

www.masairasa.rs

ИНТЕРАКТИВНИ ОБРАЗОВНИ
ПОРТАЛ ЗА ДЕЦУ ОД 5 ДО 7 ГОДИНА

Годишња претплата
на образовни портал
www.masairasa.rs
990,00 дин.

**СПЕЦИЈАЛНА
ПОНУДА!**

КОМПЛЕТ 1490,00 дин.
+
ГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА
НА ОБРАЗОВНИ ПОРТАЛ
ГРАТИС!

поручивање телефоном
и путем сајта www.masairasa.rs
*доставља бесплатно

УЏБЕНИКЕ ЗА ОСНОВНУ И СРЕДЊУ ШКОЛУ

МОЖЕТЕ НАРУЧИТИ
У СВИМ
ПОШТАМА СРБИЈЕ
ИЛИ
ПУТЕМ ТЕЛЕФОНА

011/3607-709

**НОВО!
УЏБЕНИЦИ ЗА
СРЕДЊУ ШКОЛУ**

ХИТ!
БЕСПЛАТНА
ДОСТАВА УЏБЕНИКА
НА КУЋНУ АДРЕСУ

УЏБЕНИЦИ
ЗА ОСНОВНУ
ШКОЛУ

Издавачка кућа „Klett“ д.о.о., Светозара Ђоровића 15/IV, 11000 Београд,
телефон: 011/3348-384, факс: 011/3348-385, www.klett.rs

VESTI IZ OBRAZOVANJA

NACIONALNI PROSVETNI SAVET će na prvoj narednoj sednici, posle letnje pauze, oko 10. septembra, razmatrati predlog standarda kompetencija direktora, koji je pripremio Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja. Nakon usvajanja tog dokumenta sledi izrada pravilnika o licenciranju direktora, a nezvanično se procenjuje da taj posao neće početi pre novembra.

Сазнали на
семинару и
применили
у пракси

ZAVOD ZA UNAPREĐIVANJE OBRAZOVANJA I VASPITANJA raspisao je konkurs „Saznali na seminaru i primenili u praksi 2012“, namenjen zaposlenima u obrazovanju radi promovisanja primene programa stalnog stručnog usavršavanja. Konkurs je otvoren do 30. septembra. Deset najuspešnijih radova biće prezentovano u elektronskoj bazi na sajtu Zavoda, a tri izabrana rada biće nagrađena.

NACIONALNI PROSVETNI SAVET formirao je komisiju za definisanje stručnih kompetencija nastavnika. NPS će u saradnji sa Nacionalnim savetom za visoko obrazovanje definisati inicijalno obrazovanje nastavnika, koje treba da se sastoji iz struke, metodike struke i pedagoško-psihološkog obrazovanja. Cilj je da se definišu sadržaji i međusobni odnosi pojedinih delova. Komisija će saradivati u svom poslu sa stručnim društvima i nastavničkim fakultetima.

MINISTARSTVO PROSVETE I NAUKE je u okviru projekta „Pružanje unapređenih usluga na lokalnom nivou“, a u saradnji sa Centrom za interaktivnu pedagogiju i Fondom za otvoreno društvo Srbija pokrenulo program „Roditelji se pitaju“. Od oktobra 2011. do marta 2012. ovaj program se realizuje u pet opština: Vračar, Savski venac, Zvezdara, Obrenovac i Požega. Od septembra je planirano proširenje inicijative i na druge sredine: Zaječar, Užice, Kragujevac, Vranje, i beogradska opština Zemun.

Vodič za roditelje

Koja prava i obaveze imaju učenici, a koja nastavnici, kako se daci ocenjuju, kako se biraju udžbenici, samo su neka od pitanja koja interesuju roditelje, a na koja uglavnom nemaju tačne odgovore. Evaluacija, standardi postignuća, ishod obrazovanja, ogledi, samovrednovanje - o tome se poslednjih godina dosta govori, ali većina roditelja, čak i oni u predstavičkim telima, ne znaju šta ovi termini znače.

Odgovore na sve navedene dileme roditelji sada mogu da pronađu u svojevrsnom vodiču kroz sistem obrazovanja i vaspitanja, koji je uradilo Ministarstvo prosvete i nauke. Publikacija „Niko kao vi!“ Vodič za roditelje kroz sistem obrazovanja i vaspitanja“ je namenjena roditeljima čija deca pohađaju pripremni predškolski program ili su u osnovnoj ili srednjoj školi. Ona treba da informiše roditelje o obrazovnom sistemu, naporima koji se ulažu da bi se on osavremenio, ali i da ukaže roditeljima na koji način mogu da postanu aktivni učesnici u životu škole. Dakle, da ih ohrabri, pokrene i osnaži da budu aktivni i odgovorni u procesu

obrazovanja njihove dece, da podrže decu da preuzmu odgovornost, da zahtevaju da se njihova, kao i prava njihove dece poštuju, ali i da traže visok kvalitet obrazovanja za sve učenike.

Зорка Трикић
Јелена Врањешевић
Љиљана Левков

Vodič „Niko kao vi!“ će preko školskih uprava dobiti sve predškolske ustanove, osnovne i srednje škole na svojoj teritoriji. Takođe, biće prosleđeni i roditeljima u okviru inicijative „Roditelji se pitaju“, kao i partnerskim organizacijama civilnog društva. Publikacija se nalazi na sajtovima Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, DILS projekta i Centra za interaktivnu pedagogiju.

Slučajni prolaznici

Iako zakonska regulativa nepoznaje važnost učesća roditelja u obrazovnom sistemu, školska praksa pruža drugačiju sliku. Roditelji uglavnom imaju sporednu ulogu u školskom životu, a komunikacija sa školom svodi se na povremeno informisanje o napredovanju njihove dece. Brojna istraživanja potvrđuju da su roditelji „slučajni prolaznici“ umesto partneri u obrazovnom procesu.

AKADEMIJA LEPIH UMETNOSTI

Beograd, Takovska 49a

1997 - 2012

KONKURS

za upis u akademsku 2012/2013

- **GLUMA** - osnovne i master klase prof. *N. Bradića* i prof. *S. Šuljagića*
- **SLIKARSTVO** - osnovne i master
- **DIZAJN** - enterijer, grafički dizajn, savremeno odevanje i scenski kostim
- **KLASIČNA I DŽEZ MUZIKA** - osnovne studije, u saradnji sa *Prayer Konservatorijumom* iz Beča
- **MENADŽMENT UMETNIČKE PRODUKCIJE I MEDIJA** - osnovne studije

DOKTORSKE STUDIJE

- **LIKOVNE UMETNOSTI** mentori: *Vlada Veličković*, *Dragan Karadžić*, *Branislav Sekulić*
- **DRAMSKE UMETNOSTI**

Vršimo upis na *slobodna mesta* u II, III i IV godini svih studija

Informacije: www.alu.edu.rs

Tel. 011/676-34-34, 676-90-89

НА КИОСЦИМА

Ђорђе Соколов

НЕПОЗНАТИ ДОСТОЈЕВСКИ

Његови сусрети

Скривене љубави, све тајне и мистериозни детаљи живота Фјодора Михаиловича Достојевског.

Од 31. августа на свим киосцима – књига по којој је снимана серија о једном од највећих светских писаца.

цена: 300 дин.

ЈАСЕН

СЛУЖБЕНИ
ГЛАСНИК

